

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodne Tiskarne“ Knaflcova ulica št. 5, prtljčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan . . . K 180—	celoletno K 240—
polletno „ 90—	polletno „ 120—
3 mesečno „ 45—	3 mesečno „ 60—
1 „ 15—	1 „ 20—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono. Poština plačana v gotovini.

Črni teror.

Po »Slovenec« in »Večernem Listu« se še vedno pretaka reka groznice, katere naj umaze kraj Sokolstva. Priobčujo se vedno nova »grozodejstva« z znano neizbirnostjo v sredstvih. Napravilo se je iz malega izživljanja velikanske afere, kateri se na smeh in tudi perfiden način hoče dati celo zunanje političen značaj.

Koliko zaslužijo taka poročila imenovanih dveh listov vere, izhaja jasno iz sodeb, kateri sta morala priobčiti oba imenovana lista v senzacionalni zadevi, bombastično razkričnega »bogoskrustar« na Bledu. Tedaj so vplili o tem grozem zločinu kolporterji na ljubljanski ulicih, se bolj pa na prižnicah. Kadar si izberejo ti gospodje žrtve za svoje patološko veselje do laži in obrekovanja, izborejo si tistega, katerega po njegovih življenjskih razmerah udarijo najbolj občutno. Radi tega izbrali so si tedaj kot žrtve provizoričnega učitelja, ki v stvari ni bil niti najmanj udeležen, klicali so nadej njegovo oblast in vpili, da se priče in dokazi na razpolago. Tako jim je ta dal priliko, da doprinesejo dokaze, da imenujejo priče in je radi tega vložil tožbo proti neznanemu storilcu, skril se je ta junak za oba odgovorna urednika, ta dva nakrat nista vedela, kdo je pisal, kako so prišle novice v list, ter riskirala globo radi zanemarjenja dolžne pažnje, katere itak nista sama plačala. Objavila sta pred par dnevi v smislu obsodbe v obeh listih razsodbo, ki je dokument strahopetnega obrekovanja. Danes pa se ponavlja v istih listih z istimi odgovornimi uredniki ista podla laž in isto podlo obrekovanje! Zato mora biti vsakemu jasno, koliko vere gre novicam, s katerimi hoče »Slovenec« in »Večerni List« skriti orlovsko polumirjo in s katero hočejo gotovi blejski krogi doseči še drug namen. In ta drug namen, katerega se je dalo preje slutiti, postal je danes popolnoma viden. Ni ga morda kraja na Kranjskem, v katerem je bil denuncijantski aparat ob času vojne tako obsežen in kjer je tako vneto deloval, kakor na Bledu. Vodstvo tega aparata imela je v rokah nemško-klerikalna koalicija. Žrtve tega aparata pa se bili isti, kakor povsod, »srbofilni in rusofilni, torej noben prištev S. L. S., pač pa mnogo članov blejskega Sokola. V ospredju tega vodstva se bleste s črkami, ki žarijo močneje kakor balončki orlovske slavnosti in ki ne bodo nikdar ugasnile, — imena: dr. Benedikt, gospa Georgevits, Oto Wölfling. Dr. Benediku bil je javno vžgan na čelo pečat denuncijantstva in vžgala mu ga je pravična roka sodnikova in potrdil je ta žig senat, ki je brez dvoma pri »Slovenec« in »Večernem Listu« vzvišil nad očitkom strankarske pristranosti na korist nasprotnikom SLS. Žigosanje je povzročila ena izmed žrtev kompota: »starosta blejskega So-

kola Herman Tome in žareče oglje je prinesel stražmojster Rakovšek. Žigosani dr. Benedik pa je ostal duša klerikalnega strankarskega življenja na Bledu, obdržal je vsa častna mesta, katere mu je stranka dala, ter s tem dokumentirala, da denuncijantstva ne obsoja in da smatra delo takih ljudi za delo za stranko. Pozabiti pa smote, katere je zadel dr. Benedik na nevarnost nadaljnjega žigosanja, ki preti še marsikateremu izmed njih, blejski klerikalni mogotci niso mogli in njih plemenite duše so koprnele po masčevanju. Zato je bil vsakega fantovskega pretepa in vsake nerednosti na kilometre daleč okrog kriv le blejski Sokol in obrekovanje v listih, lažljiva poročila na Sokolski Savez itd. itd. bili so začetni pojavi, za glavni udarec pa so smatrali orlovsko slavnost na Bledu kot primerno priliko.

Že pri prihod Orlov na Bled se je pokazalo, da je to slavnost, katero smatra svoječasni konzorij za interniranje jugoslovanskočutečih ljudi za svojo slavnost. Izmed osmerice zastav, ki so pozdravljale izletnike, bile so tri zastave tega konzorcija, t. j. zastave na hišah dr. Benedika, gospe Georgevits in Otona Wölflinga. Jasno je vendar, da prebivalstvo ne more pozdravljati tistih ljudi, katere pozdravljata ta trojica, da ni hotelo pozdravljati kot jugoslovanskih gostov tistih, na čast katerih visijo zastave s hiš avstrijskih denuncijantov.

Naravno je tudi, da se je občinstvu zdelo čudno in neumestno vedenje deželne vlade, ki niti v proslavo regentovega prihoda, niti v proslavo Petrovega dne ni čutila potrebe odrediti razsvetljavo jezera, ki pa je razsvetljavo ukazala na čast Orlom, ki so bili pred večeranjem veliki avstrijski patrioti, večeraj jugoslovanski republikanci, danes pa se plazijo po vseh starih za redivi sv. Save. Še slabše je morala v tem oziru vplivati okolnost, da je v delu v službi političnega šefa kot zastopnika okrajnega glavarstva v Radovljici, torej v službi, na katero spada vseskozi nepristranski moč, fanatičnega pristaja SLS, ki se je udeležil mariborske orlovske kongregacije kot taborit, ki je bil torej v tekmem položaju, da je moral združiti vlogo udeleženca z vlogo nepristranskega udeleženca, udeleženca s srcem, nepristranskega pa po poklicu. Pri tem položaju ni moglo presenetiti, da je prišlo do nekaj malih incidentov, do izrazov, nevolje zlasti radi neumestnega proslavljanja s streljanjem s strojnimi puškami. Iz teh malenkosti napravila se je z dobro navezbanjo perfidnostno demonstracija proti Češki republiki in proti Marzeljezi. Organizator je bil seveda blejski Sokol, Češki Orli, ki so brez dvoma simpatičnejši, kakor slovenski, kateri so imeli čut dostojnosti, da imajo lastne kroje,

— predstavljali so Češko republiko, štirje Francozi, katerih nobeden ni videl, so bili predstavitelji Francoske republike, in izživljanje slovenskih Orlov se je napravilo za demonstracijo Sokolstva proti Marzeljezi, proti oni Marzeljezi, po katere zvokih proizvaja Sokolstvo simbolične vaje! Ves francoski narod je bil užaljen in če izpade slabo na Koroškem — bo kriv — blejski Sokol.

In ta monstrozna konstrukcija laži in obrekovanja samo za to, da se masčuje Benedik! Vlada, ki je na zahtevo svojih radovljiških matadorjev naročila nezaupnico proti svojemu uradniku, ima sedaj nalog od dr. Benedikove klike in v izvedbo tega naloga rabi ovadbo, rabi denunciacijo, — popolnoma vse eno s podlago ali brez podlage, — in rabi »sodbe« in ker na naših sodiščih ni kabinete pravice, izdati mora sodbo pokorna politična oblast. Te sodbe smejo zadeti samo Sokole, ker se sicer ne more več hobotati, da so bile spontane demonstracije sokolske prireditve, in zadeti morajo zlasti one, katerih neškodljivost zahteva dr. Benedikova želja po masčevanju in strah njegovih prijateljev, da tudi oni ne dobe zaslužnega žiga.

Eden prvih napadov v obeh listih, — bil je radi tega naperjen z vso vehemenco na poveljnika orloviške postaje. Grozilo se je in povedalo in njem, da se bo že vse potrebno ukrenilo. Vsek neudeleženi mora priznati, da je orloviško postopalo vseskozi z najekrupuloznejšo nepristranostjo in mestoma skoro s preveliko strogostjo proti nasprotnikom Orla. Zakaj kljub temu ta napad? Zato, ker je poveljnik blejske žandarmerije oni nesrečni Rakovšek, ki veliko več in kot priča tako pošteno izpoveduje, ta nepreviđni Rakovšek, kateremu so gospodje veliko zaupali, kateri so videli v uniformi še vedno avstrijskega žandara, prezrli pa so v njem poštono jugoslovansko srce, katerega v svoji družbi niso vajeni. Včeraj že dospela je na Bled vest, ki je sad tega nizkotnega napada: Rakovšek je kazensko prestavljen in ne sme na novi postaji prevzeti vodstva!

Okrajno glavarstvo se je preselilo za par dni na Bled in posluje noč in dan ter išče zločince ter vihti od dr. Brejca zagroženo poleno cesarske nardebe iz leta 1854. Pri tem pa strogo pazi, da z njim pač ne zadene nikogar, ki ni član Sokola, ker bi to pokvarilo efekt in bi listi pobožnih obrekovalcev potem ne mogli vpiti: »Glejte, samo Sokoli so bili našim Orlom sovražni! Vse drugo občinstvo je našim Orlom prijazno!« In prvi, po katerem je udarilo to poleno, je starosta blejskega Sokola, hotelir Herman Tome, oni nesrečni Herman Tome, ki po prevratu ni mogel pozabiti, da je trpel vso vojno preganjanje, ki se ni hotel živiti v to, da smo sedaj vsi eno: avstrijski patrioti in zavestni Jugoslovani, preganjanji in denuncijanti. Oni Tome je imel drznost,

da je zalučal blejskemu reprezentantu SLS, dr. Benediku v obraz besedo: »denuncijant!« Obsojen je bil v zapor 14 dni. Mnenja so, da mu tega zapora noben vrag ne vzame, najmanj pa poverjenik za notranje zadeve. In kaj je naredil Tome? Po naročilu svojih vzemirjenih in preplašenih gostov je šel ugovarjati proti streljanju s strojnimi puškami. Ko mu je udeležene orlovskega tabora, manifestant in zastopnik okrajnega glavarstva dr. Vidic odvrnil, da je to streljanje popolnoma po njegovem okusu, odgovoril mu je, da se mu čudno zdi, da vlada kaj takega pušti. Radi teh besed bo torej Tome, neoporečen in nekažnovan mož, zaprt!

Izreklo se je še več zapornih kazni, pri katerih je bilo merodajno za vprašanje krivde, jeli dotični član Sokola ali ne, ter je članstvo spadalo v generalijo vsakega zaslišanega. Vendar so bile vse te sodbe in nadaljnje po-

stopanje le dekoracija. Glavni namen je dosežen: Rakovšek gre z Bleda, Tome v zapor in z hiš dr. Benedika, Georgevitske in Wölflinga bodo zopet vselej zastave, ki bodo učile vse nepokorno blejsko prebivalstvo spoštovanja do orlovske kongregacije in ga učile: da se ne bori boj strankarske morale z življenjem, temveč se mora boriti s podlimi sredstvi zahrbitosti in denuncijantstva.

Nisem član blejskega Sokola in prav radi tega nisem priobčil tega poročila pro domo sua. Zdelo pa se mi je to pojasnilo potrebno, da se razkrija resnični vzrok besenja klerikalnih listov. Mislim, da se po tem pojasnilu od »Slovenca« in »Večernega« ne bo dal spravi noben pošten človek iz ravnotežja ter bo storil to, kar je najnujnejše: riskal bo, da tudi njega zadene poleno »Prügelpatenta«, obrnil se bo od teh notic in stran in pljunil na tla!

Dr. Vane Radej: Industrijski pokret v kranjskem političnem okraju.

Naša Gorenjska pride v prvi vrsti v poštev pri razvoju industrije v Sloveniji. Že danes imamo vsi našo večjo industrijo na Gorenjskem, nje nadaljni razvoj pa moramo z vsemi močmi pospeševati, ker imamo vse predpogoje za to. Opažati tega zadnji čas ni, nasprotno se zdi, da je veselje do podjetnosti izumrlo. To nam zamore mnogo škodovati, če držimo roke križem in zaostanemo dalje časa za drugimi. Po vsej naši državi (osobito v Hrvaški) kakor tudi v vseh drugih državah (osobito Češka) vidimo, da se je predvojna podjetnost posameznikov podvojila, z vsemi močmi se dela na ustanovitve novih vrst industrije, zbira se kapital, ustanovljajo se družbe in banke se spreminjajo že v pododdelke posameznih tovarn. Vse to je posledica dejstva, da v državi še mnogo manjka najnujše industrije. In omenjeno delovanje je pravilno. To je v korist posameznika in bogastvo države.

Če primerjam veselje in razpoloženje med našimi podjetniki in projektanti pred vojno, vidim na mah spremembo v slabše. Ne vem gotovo, kje tiči pravi vzrok, več jih je, imeli bomo v kratkem priliko o tem javno razpravljati. In če ne poprej, potem tedaj, ko bomo imeli pred seboj črno na belem, da se je drugod tekem 20 mesecev delalo in storilo nekaj, pri nas pa nič.

V kranjskem okraju je še obilo neizrabljenih vodnih sil, ki so prav izdatne. Vloženih je bilo že mnogo načrtov za njih izrabo, zlasti na reki

Savi. Omenim naj le načrte Tomaža Pavšlerja v Kranju, poprejšnjega deželnega odbora kranjskega, prejšnje državne železnice, Josipa Lenarčiča na Vrhniki, nadinženirja Franc Žužeka v Ljubljani itd. Ti načrti nameravali so vsi ustanovitev velikih električnih central v industrijske svrhe (tovarna za vagon, predilnica), za zgradbo električnih železnic, v svrhu proizvodnje luči ter gonilne sile za malo obrt in poljedelstvo. Izpeljali pa se še ni noben teh projektov, ker ni bil nobeden resno zasnovan in fundiran, temveč je šlo je bolj za špekulacije, da bi se pridobila vodopravna koncesija dobičkonosno prodala, ali pa za pridobitev in zastizuriranje prvenstva, ker je navadno pri uradu vložen projekt takoj imel za posledico konkurenčni projekt nasprotnne stranke. Končno so dolgotrajne razprave običajne na kakih mrtvih točkah in čakajo nadaljevanja, ko si načrte osvoji resen projektant. Vsekakor podjetnik pa bo našel tudi na drugih vodah tega okraja mnogo prilik in možnosti, izkoriščati obilne vodne sile ter osnovati nove industrije. Kraji med Kranjem in Skofjo Loko na eni in med Kranjem in Trzinom na drugi strani ob gorenjski in tržiški železnici so kakor za nalašč za to ustvarjeni, da se tu osnujejo važnejša industrijska podjetja.

V prvi vrsti bo misliti na gradnjo električnih central na Savi, ki bodo dajale luč in gonilno moč ne le raznim krajem na Gorenjskem, ampak tudi Ljubljani, ki ima elektrarno na

Fran Govekar:

Svitanje.

(Dalje.)

»To je pač špekulacija na naivne kmetiške duše?« je dejal župan.

»Morda. Mogoče pa je tudi izraz francoske narave in francoskega značaja,« je menil tovarnar. »Zdi se mi, da nas Francozi razočarajo, — a sebi na korist. Krave istorije, ki smo jih poslušali leto dni z vseh prižnic, se izkažejo brččas za bajke.«

»Tem bolje. Gotovo je, da generala Buonaparta ne bo v Ljubljano. Tu imam njegovo pismo za generala Bernadotta.«

»Buonapartovo pismo? Od kod ste ga dobili?« je vpraševal Desselbrunner ter se z zanimanjem nagnil nad županovo mizo, na kateri je ležalo zapečaten pismo z drobnimi, zvitiimi črkami.

»Sinoči mi ga je prinesla francoska estafeta s Koroškega,« je odgovoril župan. »In to pomeni, da je vsa Goriška v francoski oblasti in da je Koroška tudi že izgubljena.«

»Torej je Kranjska zadnja, dasi se vda brez boja.«

»Zadnja pred Dunajem, prijatelji! Če pade še Dunaj, potem — finis Austriae!«

»Tako daleč pa nismo še! Kolo sreče se vrtilo: zdaj smo spodaj. Res. Morda pa se iz te nesreče na Dunaju nauče česa, kar nas zopet

dvigne,« je govoril tovarnar optimist. »Prav bi bilo. Spoznajmo naj, da so vseh nezdod sami krivi. Vtika se v tuje zadeve, ki jim niso nič mari, za gnulobo in zanemarjenost doma pa se niso brigali. Morda se zdaj izuče, da je prvo, da poskrbe za zadovoljnost, kulturno in gospodarsko blagostanje lastnih narodov.«

V tem sta začela pred hišo peket konjskih kopit, rožljanje orožja in francosko vojaško povelje. Skočila sta k oknu in videala, kako se je pravkar zavhtelo iz sedel okoli trideset francoskih šasérjev. Mlad kapiten s še mlajšim lajtnantom sta pustila svoja konja vojakom ter se ozirala po oknih mestne hiše. V temno zeleni uniformi z rdečimi našitki in s široko rdečo in z gumbi pošto progo po hlačah so bili šasérji prav lični vojaki; častnika z zlatimi epoletami na ramah in zlatim pramenom na visoki lončasti čaki pa sta bila naravnost lepa moža. Oba z majhnimi navihanimi brčkami in od solca in vetra zarjavlim obrazom, sta se ozirala po oknih.

»Vas iščeta!« je vzkljnil Desselbrunner. V tem hipu se je srečal s kapitenovim pogledom in se instinktivno poklonil. Tudi kapiten ga je bil zagledal, se nasmehnil in salutiral, nato pa je z lajtnantom odkoračil po stopnicah v hišo.

»Pomagajte mi govoriti z njima!« je dejal dr. Podobnik, ki je govoril le par običajnih fraz v francosščini in odšel na hodnik pred svojo pisarno.

Častnika sta prihitela, salutirala in se najvjudneje poklonila.

»Lepo prosim, gospoda, ali nama hočeta pokazati pisarno gospoda mera?« je dejal kapiten.

»Jaz sem,« se je predstavil dr. Podobnik. »Izvolita vstopiti, gospoda!« In vodil ju je v svojo pisarno, ki ji je odprl vrata Desselbrunner.

»Na povelje gospoda generala Bernadotta prihajam,« je začel kapiten. »Francoska divizija dospe v Ljubljano danes popoldne in jutri zjutraj. General Vas prosi, da jo sprejmete brez najmanjše bojazni, ker Francozi ne prihajajo k Vam kot sovražniki, nego kot prijatelji vseh narodov, torej tudi Vašega. Vaš narod ni kriv vojne s francosko republiko, nego jo — to vemo — obsoja prav tako, kakor jo obsoja vsak dober francoski patrijot!«

Mirna kapitenova govorica, ki je bila brez afektacije, je pomirila župana. Povabil je častnika, naj sedeta. Zagotavljal jima je, da ne najdejo Francozi v Ljubljani nikakega sovražstva, nego jim nudi mesto, dasi revno in od vojske izmzgano, vsega za čim ugodnejše življenje. Težko je govoril župan, a tam lažje Desselbrunner, ki je popolnjeval njegove besede ter jima tudi povedal, kako je brez uspeha mestna deputacija že iskala generala Bernadotta na Vrhniki.

»General je v Logatcu,« je rekel kapiten. »O, zelo mu bo žal, ko izve o Vašem trudu.

Jako bi ga bilo razveselilo, če bi bili prišli že včeraj k njemu.«

Hitro se je razvnel živahen razgovor med njimi.

»Ali mi verjamete, da smo vsi srečni v vaši deželi?« je pripovedoval kapiten. »Povsod smo bili sprejeti prijazno in o kaki zahrbitosti ni bilo doslej nikjer niti sledu. Niti en strel ni še počil in doživeli nismo niti ene ne ljube afere. V Postojni smo se počutili kakor doma. Abbé Weniger in poštar Hueber sta izvrstna moža. Resnično, prav težko nam je postalo ondi slovo. In potem v Logatcu in na Vrhniki — povsod odhajamo kot zmagači s premaganimi srci.«

»In vendar je vladal in vlada med našimi ljudmi nepopisen strah,« je pripomnil Desselbrunner. »Tudi v Ljubljani smo se vsi bali prav zelo.«

»Ker smo bili obrekovani! Vem, vem! Povsod so nam povedali isto, a prepričali so se, da smo mnogo boljši nego naš renomé,« je dejal kapiten — in vstal. »Mi storimo vse, kar moremo, da osvojimo ljudstvo brez krvi in brez sile, — vemo pa, da ne morejo trditi tega o sebi niti vaši lastni polki.«

Dr. Podobnik je izročil kapitenu Buonapartovo pismo in se od častnikov poslovil, Desselbrunner pa se jima je pridružil.

»In sedaj se takoj zopet vrnete?« je vprašal tovarnar.

par. Da se bodo razna v Kranju, Škofji Loki, Trzinu in Zireh in v drugih krajih obstoječa tovarniška in druga večja in manjša obrtna podjetja posluževala električnega toka, namesto sedanjih več ali manj dražjih ter večkrat tudi zelo primitivnih gonilnih naprav, je samo ob sebi umevno, nastalo pa bo tudi obilo novih raznih podjetij. V Stražišču pri Kranju obstoji starodavna dom. obrt starijev in žimarjev, v Zmuncu pri Škofji Loki pa vegetuje še glavninarstvo (izdelovanje glavninikov iz živinskega rogova). Ti obrti si obetajo od možnosti uporabe elektrike pri obratovanju trajen procvit. Tudi popolnoma opuščen, nekaj cvetoča žrebljarska in železninarska obrt v Železnikih bi se dala zopet oživiti, če bi se ji nudila cenena gonilna moč. V Železnikih je obilo deloma še neizrabljenih, deloma sedaj zapuščenih vodnih sil.

V Trzinu so bili izdelali nekateri tovarnarji projekte za izrabo vodnih sil na obeh potokih, ki tečeta skozi Trzin, deloma da ojačijo svoje že obstoječe vodne naprave, deloma v razširitev svojih tovarn. Vojska je izvršitev teh načrtov ukinila. Čevljarska tovarniška obrt v Trzinu je svetovno znana; mali obrtniki te stroke, ki so si med vojno gmotno opomogli, stremijo za tem, povečati svoja podjetja in priti k tovarniškemu načinu izdelovanja svojega blaga. Obstoječa elektrarna Karla barona Borna v Trzinu jim nudi gonilno moč. Kaka bo dala v tem kraju to dala kje drugod v okoliših zgrajena nova električna centrala bi ta razvoj gotovo zelo pospešila, ker je Borna elektrarna že preobložena.

Pri Sv. Ani pod Ljubljano (nad Trzinom) se nahaja že več let opuščena rudnik živega srebra. Da se ta rudnik, ki ima brez dvoma še dragocene zaklade, zopet oživi, treba je precejšnjih denarnih sredstev, ki pa lastniku menda niso na razpolago. Zelo velika je vodna moč, ki je bila s tem rudnikom spojena in ki čaka pogumnega podjetnika.

Krajevni činitelji bi povsod drage volje pospeševali izrabo vodnih sil in razvoj katerikoli industrijskih in drugih obrtnih podjetij; ker pa mestne in selske občine same ne razpolagajo s kapitali in tudi v okraju samem ni dovolj podjetnih kapitalistov, ki bi mogli brez tuje podpore in

in asociacije kaj uiniti, bo treba pomoči od zunaj, zlasti kakšne umno zasnovane državne akcije. Predpogoj za vse to pa je zboljšanje prometnih zvez, ker važni in zelo obljubljeni kraji Gorenjske se vedno nimajo dovolj in zadostnih komunikacijskih sredstev. Opozorjam na možnost elektrifikacije gorenjske železnice, ki bi mogla bistveno zboljšati dosedanje in nezadostne prometne razmere; treba bo misliti na zelo potrebno železniško zvezo 1. Kranj — Kamnik, 2. Kamnik — Škofja Loka skozi Poljanško dolino do Idrije in naprej, eventualno skozi Cerkno na Sv. Lucijo. Po selski dolini bi se dala izpeljati prav ceno električna železnica Škofja Loka — Kolodvor — Železniki. Pred vojno so obstojale že v okraju avtomobilne proge v rokah zasebnih podjetnikov, in sicer 1. Škofja Loka — Kolodvor — Škofja Loka, 2. Škofja Loka — Železniki. Vojna je pobrala avtomobile. Projektirane pa so bile avtomobilne proge 1. Kranj — Kamnik, 2. Kranj — Jezersko — Železna Kaplja. Vse te proge bi bilo vsekakor zopet oživiti morda kot državna podjetja. Gotovo se bo za to interesirala tudi poštna uprava.

V Zireh, v Železnikih in na Trati pri Poljanah je vzdrževala prejšnja avstrijska vlada takozvane čipkarske tečaje v pospešitev čipkarske domače obrti, ki je za precejšen del teh krajev edini vir dohodkov. Čipke so se izvajale in prodajale po celim svetu. Te tečaje bo potrebno nadaljevati in pomagati čipkarstvu kar največ mogoče iz državnih sredstev.

Ustanoviti pa se bo morala na Gorenjskem v Kranju, Škofji Loki ali v Trzinu tudi obrtna in trgovska šola. Občine bodo v to svrhu gotovo gmotno prispevale.

Kranjski okraj ima razen Trziča skoro poljedelski značaj, a nobenega dvoma ni, da bi v dohodnem času vsled izredno ugodne lege in vsled naravnih resursov naših krajev industrializacija hipoma počela in napredovala. Država naj bi svoje izvedence in veščake pošiljala na lice mesta, da razmere prouči in stopijo v stik z merodajnimi krajevnimi oblastmi in činitelji. Treba bi bilo razpisati premije za razne projekte in ugotoviti vse one olajšave in beneficije, ki jih je država voljna nuditi novim podjetnikom.

Pismo iz Prage.

8. avgusta 1920.

V sestavi predsedstva poslanske zbornice nastane najbrže izprememba, ker se namerava dr. Cech, zastopnik Nemcev, odpovedati mandatu, da se bo mogel popolnoma posvetiti organizacijskemu delovanju nemške socialne demokracije. Ne da se prav misliti, da bi bila ta resignacija v zvezi z izvajanjem senatorja Jessorja v olomuški »Deutsche Zeit.«. Ta trdi, da mnogi nemški poslanci, med njimi tudi socialni demokrat, razpravljajo o izstopu iz parlamenta, ker vzroki politične prakse ne trpe vstrajanja v tem parlamentu. O položaju Nemcev v parlamentu je že govoril na okrožnem zborovanju nemške demokratske stranke poslanec Kostka, da je doslej še nejasna. Njegova stranka vstraja na tleh parlamenta in ne preneha buditi vest Čehov, da bi si zapomnili, da bo državo podpirajoče delovanje in sodelovanje gospodarsko v njem mogoče šele, kadar Čehi izpolnijo temeljne pravice Nemcev, označene s splošnim imenom samoodločbe. Zdi se, pa, da si med nemškimi poslanci dela pot realnejše naziranje. Pred vsem je edino v rokah nemških politikov, da se

napravijo pogoji za plodno sodelovanje vsega prebivalstva češko-slovaške republike.

Ministrski predsednik Tusar, kakor znano, je odpotoval k morju v Portorož, da bi se tam zdravljal. Njegov povratek se pričakuje v drugi polovici avgusta.

Dne 25. pr. m. in 1. t. m. so bili položeni temeljni kamni za dva znamenita spomenika, prvi je spomenik Boženi Nemcovi, ki bo stal tam, kjer se odigrava njena »Babička«, ki je v prevodu znana tudi Jugoslovonom, jedno najkrajših klasičnih del češke literature, to je na severnem Češkem v Nachodu, drugi spomenik pa dobi mesto Brandys, ki more biti ponosna na to, da je po zaslugi tamkajšnjega okraja prvo mesto v naši republiki, ki s tem spomenikom proslavlja češko revolucijo. To bo spomenik »narodnega upora«, katerega načrt je izdelal delavinec nadarjenega umetnika mojstra Mařatke. Stal bo tu kot izrazit svdok počačenja in hvaležnosti do onih iz brandiškega okraja, ki so padli v vojni, in do voditelja češkega upora, prezidenta Masaryka. J. K. S.

K oprašnju zvišanja železniških tarifov.

Včerajšnji »Slovenec« poroča, da je ministrski svet na predlog fin. ministra Stojanovića sklenil povišati železniške tarife za 300 odnosno 200 odstotkov in danes je glasilo gospoda ministra železnice napisalo razburljivo uvodnik o tem nezasišanem atentatu na ljudstvo. Predvsem moramo reči, da se nam že nekoliko čudno zdi, ako organ g. Korošca obtožuje g. Stojanovića za železniške tarife, ki spadajo v kompetenco železniškega ministra, in se brez njegove volje ne morejo ne znižati, ne zvišati. Ministrski svet bi ne mogel usvojiti nobenega predloga glede železniških tarifov, ako ga minister železnice ne usvoji in proti volji g. Korošca ne bi se mogel zgoditi nobeden atentat na potujoče občinstvo. Za vsako zvišanje tarifa je torej železniški minister osebno in neposredno odgovoren javnosti. On je tudi izključno kompetenten, da jih uveljavi in proglasi. Kar smatra g. Korošec za atentat na ljudstvo, tega vendar ne bo storil! V ostalem na je, kakor smo se informirali v Beogradu, cela zadeva precej drugačna. Kakor smo poročali, je prišlo na ministrski seji, ki se je vršila v ponedeljek, do ostrih kontroverz med g. Korošcem in fin. ministrom. G. Stojanović je očital železniškemu ministru lahko miselno gospodarstvo na železnicih

in je izjavil, da ne preostaja nič drugega nego povišati tarife še enkrat, ako hoče g. Korošec nadaljevati svoje eksperimente. Nato je g. Korošec izjavil, da bi mu v kritje deficitov bilo treba zvišati tarife za nadaljnjih 200 odnosno 300 odstotkov. Ko je finančni minister nato dejal, da če železniški minister ne more potem zboljšanja uprave in primerne pažnje pri izdatkih najti drugega izhoda, nego povišanje cen, mora pač prevzeti odgovornost za tako povišanje, je g. Korošec takoj izjavil, da bo z 20. avgustom povišal tarife za 200 do 300 odstotkov. Njemu se je pridružil za svoj resort tudi minister pošte. Tako je prišlo do onega »sklepa«, o katerem poroča in bobna »Slovenec«. V ostalem stvar morda ne bo tako huda, kakor jo je nameraval izpeljati g. Korošec. Dotični sklep ministrskega sveta namreč še ni podpisan in g. Korošec se bo moral potruditi šele pri novem kabinetu. Ima torej še mnogo prilike, da popravi svojo usodopolno pogreško. Razburljivo pisanje klerikalnih listov o grozečem povišanju za 20. avgust služi g. Korošču tudi za to, da odvrne pozornost javnosti od onega že izvršenega povišanja tarifov, ki razburja široke sloje in izziva blagoslove na glavo g. ministra sa-

Telefonska in brzojavna poročila.

MIROVNA POGODBA Z AVSTRIJO ODOBRENA V ITALIJANSKEM PARLAMENTU.

Trst, 10. avgusta. Italijanska zbornica je s 2245 končala razpravo o zakonu na naknadno odobritev saintgermainse mirovne pogodbe. Zakon je bil sprejet s 170 glasovi proti 58, pri čemer silno pada v oči malenkostno število nasprotnih glasov, ko vendar socialni demokratje, ki so po svojem prvaku Trevesu celo predlagali, da naj se mirovna pogodba ne odobri brez predidnega plebiscita prizadetega prebivalstva, štejejo 156 glasov. Trevesov predlog, o katerem se je vršilo poimensko glasovanje, je bil odklonjen s 177 glasovi proti 59. Zbornični predsednik je v imenu zbornice pozdravil nove italijanske državljane, tirolske Lahe in Nemce, ki v zmislu tega zakona pripadajo k Italiji. Iz razprave bi bilo omeniti divjaka Salveminija, ki je ostro grajal razmere, ki jih je ustvaril D'Annunzio na Reki, in zato žel celo kopo najsirovejših psov od strani nacionalcev, kakor: norec, osel in celo »Hrvat«. Govorniki katoliške ljudske stranke so zahtevali sicer, da naj vlada čuva koristi Italije in upravičene njene zahteve, da naj pa njeno delovanje gre za tem, da se doseže iskren in trajen mir. Poslanec Varsallo, ki je bil osebno v Dalmaciji, ra Reki in v ostalem našem Primorju, je poudarjal, da je ljudsko razpoloženje v Dalmaciji proti Italiji in za Jugoslavijo, na Hrvatskem na da je nujna proti Italiji manjša, na kar da se mora ozirati vlada pri usmerjanju svoje izdranske politike. Socialno demokratski govorniki so vsi poudarjali, da se aneksija — govorilo se je seveda le o zakonu, ki se nanaša na Tirolsko — ne sme izvršiti brez predidnega plebiscita prizadetega prebivalstva. Poslanec Cosattini, branitelj v znanem vodnjanskem procesu, ki se je vršil pred tržaškim vojaškim sodiščem, je zahteval najširšo amnestijo za naše zasedeno ozemlje, poslanec Treves pa je izjavil, da bo le tedaj zagotovljen miren razvoj balkanskim narodom, če se zveževo v balkansko zvezo od Jadrana do Bospora. Splošno se je priporočala vladi čim hitrejša rešitev jadranskega vprašanja. Minister za zunanje stvari, conte Sforza, je med drugim dejal, da aneksija Trsta ni še mogoča, ker bi se tako drugi Italijani, ki se nahajajo v enakem položaju, smatrali potem po pravici kot manjvredni, ako bi istočasno ne pripadli Italiji. Giolitti je izjavil na Cosattinijev zahtevo amnestije, da Italija v zasedenem ozemlju ne more izvajati nikakršnih suverenskih pravic, da pa bo vlada stvar provizija in morda nadomestila vojaške oblasti s civilnimi. Izjavil je tudi, da se zbornica ne more sklicati pred novembrom, ker bo septembra meseca zboroval senat, oktober pa je potreben vladi za pripravo zakonodajnih del. Zbornica bo imela tako poltretji mesec počitnic.

LAŠKI REPUBLIKANCI IN JUGOSLOVENI.

Trst, 10. avgusta. Na pokrajinskem kongresu laške republikanske stranke, ki se je vršil 8. t. m. v Trstu, se je med drugimi podala naslednja programna izjava: »Republikanci v Julijski Benečiji priznavajo Slovencom, živčim tostran novih meja, enake pravice in dolžnosti, kakor jih imajo vsi ostali italijanski državljani, in poudarjajo potrebo, da imej nova ljudska Italija svoje pravične meje v greebnu Julijske Benečije, celotno, z vsem njenim hribovjem in Reko, združene z italijansko domovino.«

GRŠKO - ITALIJANSKI SPOR RESEN.

Trst, 10. avgusta. Laško čusopisje poroča iz Pariza, da se je dogel sporazum med Grško in Italijo, in sicer na naslednji podlagi. Dodekanes pripade Grški, na otoku Rodu na se bo v 15 letih vršilo ljudsko glasovanje, če v tem Angleška odstopi otok Ciper Grški. Italijanska arheološka šola bo imela prednost pri izkopavanju starin na otoku Kosu.

RUSI PRED VARŠAVO.

LDU Lyon, 10. avgusta. (Brez-žično) Iz Varšave javljajo, da so belševiki v bližini Varšave koncentrirali veliko število čet, da napadejo glavno mesto Poljske, česar pričakujejo vsak čas.

POMOČ POLJSKI.

LDU Lyon, 10. avgusta. (Brez-žično) Millerandov odhod je odklonil do ponedeljka ob štirinajstih. Izjave, ki jih je hotel v parlamentu podati Lloyd George, so odložene na torek. Nepopolnost sovjetske vlade je približala Lloyd Georgea stališču francoskih delegatov. On je preverjen, da se mora nastopiti proti moskovski vladi s prisilnimi odredbami, ki jih sicer ni hotel uveljaviti. Te odredbe so absolutno potrebne, ako hočejo za-

vezniki zagotoviti Poljski eksistenco, ki je potrebna za varnost vse Evrope.

POLJSKO - RUSKA POGAJANJA.

LDU Pariz, 10. avgusta. (Brez-žično) Poljska vlada je v posebni noti, ki jo je odpelala sovjetski vladi, izjavila, da pristane na to, da se prično pogajanja za mir v Minsku s pogojem, da se sovjetska vlada ne bo niti pečala, niti vmešavala v notranje zadeve Poljske.

LDU Lyon, 10. avgusta. (Brez-žično) Kakor javlja Agence Havas, so došli angleški in francoski državniiki na konferenci v Hythesu do prepričanja, da sovjetska vlada zavlačuje pogajanja s Poljsko, da bi mogla med tem zasesti Varšavo ter tam uveljaviti sovjetski sistem. Konferenca je vpricho admiral Beathya pozvala vojaške strokovnjake, naj predložijo poročila o odredbah, ki so jih podvezli. To se tolmachi tako, da bo angleška mornarica v kratkem proglasila blokado Rusije.

WILSON IN POLJAKI.

LDU Lyon, 10. avgusta. (Brez-žično) Newyorški dopisnik lista »Echo de Paris« javlja, da namerava sklicati Wilson kongres k izrednemu zasedanju ter na kongresu zahtevati pooblaščenje za vojno za obrambo Poljske pred boljševiki.

LDU Lyon, 10. avgusta. (Brez-žično) Po vesteh, ki jih je dobil »Martin« iz Washingtona, je ameriška vlada angleški in francoski vladi obširno razložila svoje stališče glede obrambe Poljske in razodela, kar se ji zdi potrebno, da se rešijo Poljaki.

SOVIJETI IN ANTANTA.

LDU Lyon, 10. avgusta. (Brez-žično) Kakor javlja »Daily Mail«, je stavlil Kamenjev naslednje predloge: 1. da se priznajo dolgovi carske vlade; 2. sovjetska vlada pristaja na konferenco v Londonu med Rusijo in zavezniki; 3. da se čete umaknejo na etnološke meje Poljske; 4. generalu Wranglu se podeli amnestija, ako zapusti Rusijo.

Politične vesti.

= Konec pogajanj dr. Vesnića. »Riječ« javlja iz Beograda: Ob 11. dopoldne so posetili dr. Vesnića delegati demokratske stranke Ljuba Davidovič, Drasković in Pribičević, da bi mu naznanili svoje pogoje za vstop v vlado. S strani parlamentarne zajednice so prisostvovali sestanku razen dr. Vesnića tudi ministri dr. Ninčić in Janković. Razgovori so bili končnoveljavno prekinjeni ter bo dr. Vesnić dopoldne vrnil regentu svoj mandat. »Riječ« piše, da se v radikalnih krogih govori, da bo Pašić poklican v Beograd in da mu bo poverjena sestava nove vlade. Ldu.

= Vprašanje pokrajinskih vlad in demokracij. Beograd, 10. avgusta. Vprašanja rekonstrukcije pokrajinskih vlad doslej demokracij v teku pogajanj niso smatrali za glavno, sedaj pa so sklenili, da bodo od one osebe, ki bi sestavljala novo vlado, zahtevali, da se vrše pogajanja tudi o tem vprašanju in da se razjasni položaj, to pa za to, da pride pred sestavo nove vlade do jasnosti. Te zahteve stavijo demokracije iz enostavnega vzroka, da se vsi stvari baza na podlagi poslušnosti pokrajinskih vlad napram centralni vladi in da se prepreči slični škandal, kakor jih je zakrivila v zadnjem času deželna vlada za Slovenijo s tem, da ni samo odklonila izvršitev od ministrstva izdanih odredb, marveč tudi potom poverjenika za notranje zadeve inž. Remeca pri ministrskem predsedniku dr. Vesniću vložila verbalno noto in protest proti ukrepom ministrstva.

= Radikalci in Pašić. Beograd, 10. avgusta. Radikalci še vedno trošijo vesti o povratku Pašića v Beograd, kar naj pomeni toliko, da bo on sestavil novo vlado. Kombinacija s Pašićem bi uspela pa le takrat, ako bi se on in ž njim cela parlamentarna zajednica prilagodili stališču demokratov tako v vprašanju agrarne reforme in izvoza, v katerih dveh vprašanjih demokracije nikakor ne morejo popustiti. Ker pa je parlamentarna zajednica v vprašanju agrarne reforme zavzela naravnost protinardno stališče, ni upati, da bi tudi kombinacija s Pašićem mogla roditi uspeh.

= Ministrstvo manjka denarja. Beograd, 10. avgusta. Na predvčerajšnji seji ministrskega sveta je zahteval minister vojne in mornarice general Branko Jovanović od ministra financ večje svote, da more izplačati plače častnikom in da zadosti drugim nujnim potrebam. Tudi minister saobračaja dr. Korošec je zahteval, kakor smo že poročali, 120 milijonov dinarjev, katero svoto je na neodoben način potrošil. Istotako je zahteval minister pošte in telegrafov dr. Drinković 90 milijonov dinarjev, ki jih je porabil iz poštnega denarja. Vsi ti ministri so zahtevali te svote nujno, ker bi prišlo sicer do poloma v njihovih ministrstvih. Finančni minister Kosta Stojanović je izjavil, da je pripravljen posoditi daner dotičnim ministrstvom, ako dobi zagotovilo in pokritje, še predno bo parlament odobril budget.

= Dr. Trumbić v Beogradu. »Hrvat« javlja: Zunanji minister dr. Trumbić je došel v Beograd.

= Radikalci in Centralna vlada. »Novosti« poročajo iz Beograda, da se je radikalni klub posvetoval o zahtevah demokratov, toda da ne pristaja na slobodni izvoz pšenice, tudi ne v omejenem kontingentu, in sicer ker letošnja žetev baje ni taka, kakor se je pričakovalo. Radikalci nadalje ne pristajajo na to, naj bo Centralna uprava samo statičen urad, temveč zahtevajo, da prevzame Centralna uprava nakup in prodajo vse pšenice. — Ldu.

= Razne zveze. Dopisnik lista »Bureket Journ.« doznava iz poučenih virov, da bo v kratkem sklenjena zveza med Jugoslavijo in Českoslovaško. — Isti list javlja iz Sofije, da se vrši septembra meseca rumunsko-bolgarska konferenca, ki bo razpravljala o vprašanju Dobruže. — Ldu.

= Ban Laginja in škofi. Zagreb, 10. avgusta. »Riječ« v svoji današnji številki ostro napada bana Laginjo in bivšega podbana dr. Potočnjaka, ki sta nudila katoliškim škofom pomoč pri preganjanju reformističnih svecikov v Hrvatski, ki delujejo v interesu jugoslovanske ideje in našega narodnega ojačenja. »Riječ« pravi med drugim: V istem času, ko nudi državna vlada škofom pomoč pri preganjanju reformističnih duhovnikov, je slepa za po-

štenjanje črne internacionalne, ki je v zadnjih dnevih imela svoje slavje ali svoj »tabore« v Mariboru. Neprijatelji naše države in jugoslovanske misli sploh, do kosti še črnorumeni Napotniki in šariči ponosno dvigajo svoje glave in na stotine mladih ljudi z verskim fanatizmom navdušujejo za črno internacionalno in za boj proti vsemu, kar se imenuje narodno, jugoslovansko. V istem momentu, ko se pripravljajo ministri soobračaja dr. Korošec na nov udarec v 100% povišanjem železniških tarifov, daje isti minister stotinam klerikalnih posetnikov orlovsko tabora polovične vozne karte, seveda ne na škodo in račun bogatih škofov in popov, marveč na škodo revnih davkoplačevalcev.

= Narodno veče za Pečuh. Ldu. Pečuh, 10. avgusta. Dne 8. t. m. se je tukaj na impozanten način ter v popolnem miru in redu vzpostavilo Narodno veče za mesto Pečuh. Izvrševanje tega čina so odobraval in podpirale naše oblasti in sicer iz tega razloga, da se dá velikemu delu meščanstva prilika, izraziti svojo voljo, ker je bilo sedaj tu vse zrevoltirano proti mestnemu senatu, ki je poleg tega, da je tajnim potom stal v zvezi z madžarskimi oblastmi, kazal se kot prijatelj belega režima in je na večš način zapostavljal interese delavskega stanu. Dalje je nekorrektno vodil občinske posle, neopravičeno razpisaval davke itd. Mnogobrojno občinstvo, preko dva tisoč, so vodje akcije za vzpostavitev Narodnega večja in izmenjavno mestne uprave predložili dokaze o težki obtožbi proti dosednji upravi in pozvali meščanstvo in delavstvo, naj vporabi priliko, ko jim je omogočeno, da z dobljenjem oblasti manifestirajo svojo voljo in protestirajo proti onim ljudem, ki so prisegli madžarski republikanski vladi in od katere prisrge še niso odvezani, a že sedaj odkrito delajo v korist Horthijeve bele vlade. Sedaj imajo priliko, da se svobodno izjavijo, ali žele vzpostaviti Narodnega večja, ki bodo izvršili priprave za nove občinske volitve. Ta poziv je bil sprejet s silnim navdušenjem in že ob govorih so se čuli klic: »Doli s Horthijevimi špijoni in gardisti! Ne želimo, da se zopet povrnejo bele pijavke! Hočemo svobodo! Zahtevamo občinskih volitev!« Zborovalci so enoglasno izvolili predlagane jim osebe za člane Narodnega večja, med njimi 34 socialistov in 15 pristavev meščanskih strank. Nato se je ljudstvo v vidnim zadovoljstvom razšlo, a izvoljeni odbor se je takole sestavljal: Predsednik dr. Sander Sečnik, podpredsednik dr. Ebert Nandor, odvjetnik, tajnik Polajš Janos, učitelj. Ta dan znači za mesto Pečuh začetek nove dobe, ki bo znatno vplivala na politične in gospodarske odnose.

= Krivda na vojni in socialni demokraciji. Spomenica, ki jo je načelstvo socialno - demokratske stranke Nemčije predložilo mednarodnemu socialističnemu kongresu glede odgovornosti za vojno, izjavlja, da je bila morda napaka nemške socialne demokracije, da zveze z Avstro - Ogrsko ni ravnatela smatrala za vojno nevarnost, kakor rusko-francosko. Ni dobro pomislila, da pomenja vodstvo nemške zunanje politike brez nadzorstva državnega zbora nevarnost. Nemška socialna demokracija bi si morala očistiti, da že preje ni napravila poti nemški revoluciji. Versailleski mir dokazuje, da ententni državniki niso vzeli resno svoje odgovorne volje, zagotoviti narodom svobodo in mir. Krivdo bo mogoče natančno dognati šele tedaj, ko bodo komiteju, prostemu vseh nacionalističnih tendenc, na razpolago vsi državni arhivi. Globokejši vzroki svetovne vojne tičijo v imperialističnih stremljenjih vseh dežela in v nesrečni grupaciji velesil. Neposredni vzrok je v glavnem, če tudi ne izključno, pripisovati brezglavju in brezvestnosti nemških in avstrijskih mogočnikov, ki so pa sedaj strmoglavljeni. Socialna demokracija mora sedaj postati tako močna, da nobena država ne bo mogla več obnoviti vojne. To se pa da doseči le potem narodnega in mednarodnega edinstva socialne demokracije. Nemški socialni demokrati so pripravljeni, zavzeti se za ta cilj.

= Takšni sloji iz Trsta nam poročajo: V petkovem jutranjem »Piccolo« objavljajo sedanjí predsednik tržaškega deželnega sodišča dott. Antonio Perisich, svoje pripombe k vprašanju, kako naj se

v zasednem ozemlju premeni Italijanska pravna zakonodaja. Dott. Perisich je mnenja, da je pač res kazensko-pravna avstrijska zakonodaja potrebna pomodernjenja v smislu italijanske zakonodaje, ali stvar je treba temeljito preučiti; bivša avstrijska civilnopravna zakonodaja pa da znatno nadkraljuje Italijansko in zato da jo je treba ohraniti, tako tudi doslej veljavno zemljiškoknjižno uredbo, ki naj bi se uvedla tudi v Italiji, in pa socialna zakonodaja. Predlaga, da naj bi se sestavila posebna komisija tukajšnjih in italijanskih veščakov, ki naj bi proučila ta vprašanja. Nato pa zaključuje: »Takšne so v glavnem in na kratkem moje misli o tej stvari, in v imenu vsega odraslega sodnega uradnika želim in voščim, da bi čim prej moglo priti do zedinjenja naših pokrajin z materjo domovino, do poenotenja zakonodaje, ki je pravi pečat narodnega edinstva.« Da in ta pečat pritiska na italijansko narodno edinstvo tisti dott. Antonio Perisich, ki se je še pred dvema letoma, ko je bil še c. kr. avstrijski uradnik, kot dalmaški Hrvat kazal dobrega Jugoslovena in se podpisoval dr. Ante Perišić! Morda še pride čas, ko bo kdo drug imel »pečate« v roki, in tedaj se morda najde tudi na »odrešenem« dott. Perisichu kako mesto, da se pritisne nanj pečat narodnega izdajalca!

== Istitutu geografsko militare, Firenze. Ta institut strelja, kakor smo že poročali, v zadnjem času najlepše geografske koele. Pod pretezo, da mu gre za sestavo monografij, podatkov vsespune Juljske Benečije, pošilja našim županstvom po Gorenjskem velike vprašalne pole s strogo vojaškimi vprašanji. Za nas je jasno, da gre tu za provokacijo, kajti te pole ni morda pomotoma le eno ali dve županstve dobilo, temveč cela vrsta na lesu bogatih občin v Bohinjski dolini in od Jesenic proti Trbižu, torej razposlane so bile po kralji, ki nimajo za takovano Juljsko Benečijo nič opraviti. Il sindaco della Comunità di Caisna Gora doslej n. pr. niti vedel ni, da ima naslednje podobne: Pedecorno (Podkoren), Srednja (Srednji vrh), Logo (Log), in sele Istitutu geografsko militare ga je moral iz Firenze poučiti, da se pristni kranjskogorski gerent na podlagi znanstvenih raziskavanj nahaja pravzaprav sredi Juljske Benečije!! Pa pustimo šalo na stran in razmotrimo zadevo resno. Kaj torej hoče Italija od nas? Zasede jo se tuji kraj po močnejšem sosedu navadno le, če vlada, po teh krajih nered, anarhija, desorganizacija. Tega pri nas ni, nasprotno, pri nas najlepše pulzira vse gospodarsko življenje, prebivalstvo hodi mirno in zadovoljno za svojim zaslužkom, železnica točno funkcijonira, niti najpohlevnejša straža nima v Italiji bi nas sploh v marsikaterem oziru lahko za vidala. Če nas pa noče zasesti čemu pa potem pošilja našim županstvom kopo skrbno sestavljenih vprašalnih pol. ki so gotovo že radi rekonstruiranja naših krajevni označb dali Istitutu geografsko militare silno veliko dela. Vse to delo vendar ne izvira iz pomote! Vprašamo naravnost vso italijansko javnost, je-li to odkritosrčno vedenje napram spodobenmu sosednemu narodu, ali pa če tudi italijansko ljudstvo samo uvideva, da diši vsa ta sistematična akcija močno po imperijalističnih težnjah visokega vojaškega življenja v Italiji. Mi hočemo mir in gotovo ga želi tudi ljudstvo v Italiji, povemo pa, da spadajo vsi slovenski kraji pod našo Jugoslavijo in da se nikoli ne bomo udali imperijalističnim zahotanjem italijanske generalnega štaba, ki bo moral svoje stališče temeljito revidirati tudi glede tistih naših krajev, katere je doslej dal zasesti. Pravilna miru sicer nikoli ne bo.

== Kdo je Tokačevski? Sedaj je šef boljševiškega ruskega generalnega štaba, a do te vojne je bil v Evropi neznan. V carski armadi je bil poročnik. Kot potomec stare aristokratske rodbine je v Moskvi končal vojno šolo in potem bil pridržen slavnemu gardnemu polku Semionovskemu. V vojni je kazal izreden pogum ter trdil, da se njega krogle ne primejo, in res ga nobena ni pogodila. L. 1915 je bil pri Lomzi od Nemcev ujet, a se je napravil za preproste vojaškega. Iz ujetništva je trikrat utekel, a trikrat je bil zopet ujet; četrtič pa se mu je posrečilo uteči; bilo je to v zadnjih dneh Kerenškega. Mladi častihlepni poročnik se vrže v politiko in se da voliti v razne vojaške svete, z druge strani pa je hrenil zveze z monarhistično strujo, v kateri so bili gardni oficirji. Po posebnem priporočilu te stranke je po boljševiškem prevratu vstopil v rdečo armado, da bi tu deloval za stari režim. Kot komandant neke enote se je bojeval proti Čehom in kmalu prišel na čelo armade, vojskujoče se proti Kolčaku. Oblast in položaj sta mu zasukala misli; ko so prišli k njemu njegovi nekdanji tovariši, da bi z njim vred začeli dogovorjeno akcijo, jih je sprejel zelo ošabno in govoril, da je Rusiji treba Napoleona, ki je tudi bil poročnik... In ta kandidat za Napoleonstvo vodi sedaj rdečo polko na zapad. (Po varšavskem »Kurjeru Porannem« 29. julija).

== Delavstvo in ruska vojna. »Lokalanzeiger« piše iz Rotterdam: Angleška delavska stranka priobčuje nujen in važen poziv vsem delavskim združenjem, naj se izjavijo zoper vojno na Ruskem. Stranka pozivlje delavce, naj odpošlelo ministrskemu predsedniku, lordu Curzonu in članom parlamenta ter zastopnikom javnega mnenja tozadevne resolucije. Obveste naj londonske delavce, da druga delavska združenja nočejo več vojne in da se ne strinjajo z onimi kričarji v Londonu, ki imajo drugačna mnenja o zunanji politiki.

== Revolucija v Sveti deželi. Iz Palestine prihajajo poročila, da zavzema protizidovsko gibanje značaj prave revolucije. Po zadnjem palestinskem kon-

gresu in po zborovanju v Damasku se je začela prava križarska vojna proti Židom. Sionistične namere, polastiti se Palestine, so pomnožile splošno nezadovoljnost. Sionistom se ni posrečilo, da bi pridobili zase večino »talmudistov«, ki vodijo v sionizmu politično - kapitalistično hegemonijo. S sionisti so v zvezi samo grško - sismatični elementi, ki se ne sramujejo zveze z Židi, samo da pomagajo izgnati svoje krščanske brate katolike. Po končani žetvi se bodo najbrž začeli tudi boji za posest Palestine. Angleži, ki so pripeljali v Palestino veliko število indijskih vojakov, se morajo umakati povsod pred Arabci in drugimi domačini, ki so izborno oboroženi. Uboga Sveta dežela!

Iz naše kraljevine.

— **Pregnani albanski roparji.** LDU. Beograd, 10. avgusta. Oddelek za javno varnost v ministrstvu notranjih del priobčuje: Načelnik okrožja Prizren brzojavlja: Dne 29. p. m. je več kot sto dobro oboroženih roparjev iz kačeniškega okrožja napadlo selo Ljubinj, ki leži na severni strani Šare planine. Poskušali so odpeljati živino. Domači prebivalci so se jim postavili v bran, ojačeni z orožniki po dvehurnem boju porazili roparje in jim otehi živino. Nato je bil v tem kraju mir. Na begu preko Šare planine so roparji napadli selo Rodeš in ugrabili 400 ovac. Orožniki in prebivalci so vdrlj za njimi in jim pobrali živino. Kasneje so roparji napadli vas Brod ter ugrabili Jaji Osmanović njegovega sinka in mnogo živine. Prebivalci pa so jim kmalu vse pobrali nazaj. Nato so vdarili za njimi orožniki, ki so jih razpršili, a prebivalstvo okraja gorskega in ljumskega preži na roparje, da jim zada zadnji odločilni udarec. Prebivalci in orožniki nimajo izgub. Z zahvalo dobri organizaciji prebivalstva in orožništva javlja brzojavka, da je akcija proti roparjem zaključena in da se je končala s popolnim porazom roparjev.

— **V Splitu se je končala stavka benčnih uradnikov.** Uradnikom so bile zvišane plače za 50% in dobe razen tega oženjeni enkratno podporo 6000 K, a neozhjeni 4000 kron.

— **V Dubrovniku so naše oblasti aretirale italijanskega Martinoviča radi vohunstva.** Nadaljnje aretacije še sledi.

— **Artillerijska podoficirska šola.** V II. artillerijsko podoficirsko šolo v Mariboru se bo sprejelo do 200 mladeničev iz meščanstva in iz vojske kot gojence. Kandidati iz meščanstva mora za sprejem v šolo odgovarjati sledečim pogojem: Da je dovršil najmanj 4 razrede ljudske šole; da je izvršil rekrutno vežbo; da je neozhjen; da ni obojen in da je od poveljstva priporočen kot dober vojak. Kandidati iz meščanstva morajo prositi do 20. septembra za sprejem z lastnoročno napisano prošnjo ter isto lahko osebno ali po pošti v priporočenem pismu dostavijo komandantu II. artillerijske podoficirske šole v Mariboru, v kateri morajo navesti, da se podvržejo vsem obvezam, predpisanim v »Uredbi o podoficirskim školama u stalnom kadru«. Prošnja in dokumenti morajo biti pravilno kolekovani. Kandidati iz vojske naj se javijo predpisanim potom na raportu in jim poveljniki vpošljejo njihova zaslusnja s priloženimi dokumenti. Vsi prijavljeni kandidati iz meščanstva, kakor iz vojske, morajo se predstaviti osebno komandantu II. artillerijske podoficirske šole v Mariboru dne 29. septembra tekočega leta ob 7. uri zjutraj radi zdravniškega pregleda in rešenj njihovih prošenj. Kandidatom iz meščanstva pa izpostavijo pristojni komandanti polkovnih okrožnih komand listine za brezplačno vožnjo. Vsprejemni izpit se ne polaga. Tečaj šole traja dve leti. Po dovršenju šole se gojenci razporedijo kot podnadredniki v artillerijske polke, kjer služijo za nadaljnje povzicanje. Oni gojenci, kateri dovršijo šolo z odliko ali prav dobrim uspehom, imajo pravo do polaganja izpita za častniški čin.

Neodrešena domovina.

— **Letina na Vipavskem obeta dobro.** Grozdje je zdravo in pričakovati je dobre kapljice. Starega vina je po Vipavski dolini še precej, kupce ni. Ako se razmere ne izboljšajo, čaka vipavskega vinogradnika trda usoda. Sada je tudi obilo pa ni odjemalcev zadosti. Glavni odjemalni trg je zaprt. Tako naši Vipavci neizmerno trpe gospodarsko pod kruto tujevo roko.

— **Nov odlok o izročitvi orožja** je izdal generalni civilni komisariat na Primorskem. Zahteva, da kdorkoli dobi po 31. julija 1920. v svojo posest orožje ali municijo, mora to takoj naznaniti oblasti. Kdor dobi raznesilne snovi, jih mora takoj izročiti oblasti. Kdor bi tega ne storil, bo kaznovan z ječo do 2 let; ako ni bilo slabega namena pri opustitvi pravočasnega naznanila, prisodi sodnik globo do 1000 lir. Vedno isčejo orožje. Pa kako lepa prilika se nudi oblasti in njenim karabinjerjem, da spravijo v zapor neljubega človeka, kateremu se podtakne orožje!

— **Velik požar v čehoslovanskem oddelku trž. nove luke.** V soboto je začela goriti v čehoslov. oddelku nove luke v Trstu bombaževina. Zgorelo je

več sto zavojev. Burja je pospeševala požar. Užgal se je tudi hangar št. 71, v katerem je bila tudi bombaževina. Gasili so mestni gasilci in čehoslovski vojak. Škode je nad pol milijona lir. Vzrok požara je še neznan.

— **Naznanitev žita.** Generalni civilni komisariat za Primorsko ukazuje rekvizicijo vse pšenice, ječmena, rži in ovsu 1920 in preostankov iz prejšnjih let. Pridelovalci morajo izvršiti naznanitev v 5 dneh po mletvi. Primorska letina naj bo torej za Labe! Veliko so že pobrali Jugoslovenom, kaj sedaj jim hočejo ugrabiti še letino 1920., predno bodo morali oditi?

— **V Kanalu se je ustanovil letošnji spomlad otroški vrtec.** Podučevala je Slovenka, gospodična Koršičeva. Civilni komisariat pa je sedaj odstavil Slovenko in nastavlja za vrtnarico laško gospodično Doro Obizzi iz Gorice iz znane zagrizene italijanske rodbine. Starši v Kanalu ne bodo pošiljali svojih otrok k tej laški signorini. Učitelja mora biti še nadalje gospodična Koršičeva!

— **Črniški škandal.** V Črničah na Vipavskem so hoteli aretirati tamkajšnjega učitelja in pečovodjo, češ, da »tirata državi nevarno propagando, ker učita mladino pesmi, naperjene proti državi«. Poročnik na čelu treh orožnikov je pokazal učitelju ovadbo. Zgodil se je nečuten škandal, da je Slovenec krčmar Ivan Podgornik v Črničah ovdal učitelja in mu podtaknil »državi nevarno propagando«, ker uči mladino narodne pesmi. Vsa stvar se je pojasnila poročniku, kakor je uvidel, da je ovadba neutemeljena pa je pustil učitelja in pečovodjo. Nesramni ovaduh pa zasluži pošteno kazen.

— **Umrl je v Sežani gosp. Andrej Primožič,** trgovec in posestnik. Pokopali so ga vldriji.

— **V Komizi so se dni italijanski dobrovoljci bili vdrlj v stanovanje Petra Mardešiča ter mu odnesli sliko regenta Aleksandra, ki so jo potem uničili.** Ko se je Mardešič radi tega barskega čina pritožil v občinskem uradu, so mu odgovorili lakonično, da je to osveta za dogodke v Splitu.

— **Iz Sibenika poročajo,** da je v prvi luki došlo do spopada med italijanskimi finančnimi stražniki ter neoboroženim ljudstvom. Italijanska finančna straža, ki je bila v stiski, je zahtevala orožniško pomoč iz Sibenika, kakor je došlo večje število italijanskih karabinjerjev, ki so začeli takoj uradovati po znani italijanski metodi. Izvršili so mnogo aretacij ter so mnogo naših ljudi odvedli v sibienske temnice, kjer so jih skušali z raznimi mukami in ponovnimi batinami prisiliti do nekakega priznanja, da se je pripravljala vstaja

Za Skrabčev spomenik!

Podružnica SDZ za ribniški okraj je odbor sklenil, da še preden nabere stvari našemu rojaku učenjaku, svetovnoznane mu kulturnemu delavcu — slavistu — P. Stanislavu Skrabcu dostojen spomenik s tem, da v njegovo rojstno hišo v Hrovači pri Ribnici vidi spominsko ploščo.

Sestavil se je odbor za Skrabčev spomenik, ki ima namen zbirati denarna sredstva, napraviti podoben načrt in to nalogo izvršiti v najkrajšem času.

V trdni nadi, da se jugoslovanska javnost odzove tej nameri in z denarnimi sredstvi izdatno prisloži na pomoč, je odbor sklenil, da še, preden nabere stvari našemu rojaku učenjaku, svetovnoznane mu kulturnemu delavcu — slavistu — P. Stanislavu Skrabcu dostojen spomenik s tem, da v njegovo rojstno hišo v Hrovači pri Ribnici vidi spominsko ploščo.

Napravil je tri osnutke in odbor se je za najboljšega odločil. Plošča, iz nabrežinskega marmorja, je visoka 1,20 m in temu primerno široka, je torej relief z doprso sliko v naravni velikosti, ki ima spodaj primeren napis. Tudi napis sem je umetniški. Lepo izklesane črke so čisto nekaj posebnega, novega; prav lepo se prilaga ostali plošči, so kakor okrasek k vsej sliki.

Spomenik bo popolno izdelan v sredi avgusta; stal bo okoli 20.000 kron. Ako bo odbor razpolagal z zadostnimi sredstvi, bo slavnostno odkritje letos v mesecu septembru.

Ker imamo razmeroma še malo denarja za pokritje teh stroškov, se podpisani odbor ponovno obrača na vso jugoslovansko javnost za prispevke. Mnogim so bili razposlani oklici s priloženo pošto nakaznico, a doslej se jih je še malo odzvalo. Vsem onim pa, ki ste se odzvali, najlepša hvala!

Počastimo spomin našega P. Stanislava Skrabca! Vsi prispevki naj se pošiljajo na »Odbor za Skrabčev spomenik« v Ribnici, Dolenjsko.

Narodno gospodarstvo.

— **ng Trgovina z dežel. pridelki na debelo** je po naredbi deželne vlade za Slovenijo z dne 7. novembra 1919 vezana na koncesijo. Prosilci za tako koncesijo morajo poleg izpolnitve obnih pogojev, predpisanih za izvrševanje koncesioniranih obrtov, dokazati, svojo usposobljenost po določilih § 13. a) obrtnega reda. Dokazati morajo, da so redno dovršili v kakem trgovinskem obrtu učno dobo in da so bili vsaj dve leti v službi v trgovinskem obrtu. Doba celotne zaposlenosti mora trajati 5 let. V praksi so nastali pogosto dvomi o tem, katere predmete in katero blago je razumeti pod označbo »deželni pridelki«. V ta namen, da se doseže jasnost, je ministrstvo trgovine in industrije po svojem oddelku v Ljubljani po zaslišanju strokovnih mest odredilo sledeče: Za deželne pridelke vobte je

smatrati pridelke poljedelstva, vrtnarstva, gozdarstva in živinoreje, ki prihajajo v deželi brez posebne predelave v trgovino in ki so že kot taki pripravljeni za trgovski promet. Taki predmeti so: 1. poljski pridelki: semena, žita (pšenica, rž, ječmen, koruza, ajda, oves in proso), mlinski izdelki (moka, ješenj, kaša, zdrob in otrobi), sočnje (fižol, grah, leča), krompir, repa, korenje, seno, slama, zelje, čebula, česenj, predivo, konoplja in lanena stebila; 2. hmelj; 3. suhe kože, jajca, maslo (kuhanjo); 4. sadni pridelki: jabolka, orehi, suhe češplje in suho sadje; 5. gozdni pridelki: suhe gobe, kostanj, želod, ježice, brinje in drva. Trgovina s sadjem na debelo se bo proglasila za prost obrt. Trgovina z deželnimi pridelki na drobno je itak svobodna obrt po že obstoječih predpisih.

— **ng Italijanske obrtne zbornice** so imele nedavno posvetovanje, na kojem je spravila tržaška zbornica na razgovor tudi vprašanje o kavinem monopolu. Uvedba monopola za trgovino s kavo težko škoduje tržaški trgovini. Pred vojsko je Trst zavzel tretje mesto v trgovini s kavo. Pred Trstom je bil Hamburg in Le Havre na Francoskem. Prevedlo se se je na leto 480.000 meterskih stotok kave. Sedaj pa je ukinje-

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. avgusta 1920.

— **Afera dr. Pegana pred sodiščem končana.** Danes ob 11. dopoldne je predsednik kazenskega senata nadsvetnik Žebre proglasil sodbo deželnega kot vzklícnega sodišča v zadevi dr. Pegana proti dr. Oblaku. Deželno sodišče je Peganov vzklíc proti oprostilni razsodbi ljubljanske okrajnega sodišča zaradi žaljenja časti kot neutemeljen zavrnilo. — Vzklícna razprava je trajala včeraj od 4. popoldne do 8. zvečer. Dr. Pegan se je vehementno in krčevito branil. Pred sodiščem je afera končana. Besedo ima sedaj odvetniška zbornica. Dr. Pegan pri današnji razglasitvi vzklícne razsodbe ni bil navzoč.

— **Nemško tolovaštvo v Špiljah.** Komaj so Juzoslovanci izpraznili Špilje in je odšla obmejna komisija, že se je pričelo grozno maščevanje nad Slovenci. Hajlovci so aranžirali procesije »navdušenja« z godbo iz Strasa, Ernuža in Cmureka. Ker »navdušenji« Špiljanci niso nobenih zastav izobesili — izgovorili so se, da jih nimajo — je drdral avtomobil v Straskih zastavah. Za procesijo »boljših« pa se je privajilo najeto »spremstvo« — par tisoč »postopačev«, in pričel se je vandalizem proti vsemu, kar je spominjalo na Jugoslovane. Župnika bi bili gotovo ubili, da ga ni rešilo orožništvo ter vsega z nemško smrkovino opljuvanega spravilo — čez mejo. Gostilničarko Krel so pretepal. Slovenski krčmar Ploh se je rešil gotove smrti s tem, da se je pravočasno skrll. Dva zaostala slovenska finančna stražnika so rešili orožniki z največjim naporom. To so le nekatere slučaji. Zagrozila je druhal, da pride večkrat in tudi čez mejo.

— **Pomorska Odisejda čehoslovških legionarjev.** Tekom današnjega dneva in noči je pasiralo Ljubljano 10 transportov čehoslovških legionarjev, broječih 5600 mož. Legionarji so dospeli v Trst na dveh ameriškanskih transportnih parnikih iz Vladivostoka. Parnik »Thomas«, vozeč na morski črti Vladivostok-Sueški kanal-Trst je rabil za to pot 50 dni. Transport, 2500 mož, tvorijo večinoma bolniki, ranjenci in civilni delavci. Drugi transport na ameriškem parniku »Amerika« pa je moral prestati dolgotrajno, zelo nervozno vožnjo. Ta transport je doživel na pomorski vožnji prave Odisejde. Dne 12. aprila t. l. se je v Vladivostoku ukrvalo 2500 legionarjev 3. pešpolka sibirske armade na transportni parnik »Mont Vernon«. Parnik je vzel smer preko Tihega Oceana na Panamski kanal. V kanalu pa je zločinska roka kurjaškega osobja povzročila tako težko poškodbo vijaka, da se je parnik začel potapljati in so si legionarji z vso težavo rešili življenje. Mornarji so kurjače linčali. Prekricali so jih na to na veliki ameriškanski parnik »Amerika«. Sprva je bil cilj vožnji Hamburg. V sled potostrege mednarodnega položaja pa je Nemčija zabranila vsak oboroženi transport čehoslovških legionarjev preko svojega ozemlja. Parnik brezlično obveščen o tem je moral spremiti smer na Gibraltar in Trst. Ta dolgotrajna vožnja je v vrstah legionarjev povzročila nervozno razpoloženje. Nekateri so iz nervoznosti poskakali v morje in več jih je storilo samomor.

— **Poziv gostiteljem potujočih dijakov.** Kakor čujemo, se je dozdilo že več zlorabe gostoljubja: posebno neprimerno so se vedli neki dijak na Bledu. Nujno prosimo vse p. n. gostitelje, da postopajo napram dijakom strogo po predpisih, to je, da jim pri sprejemu odvzamejo legitimacije in jih vrnejo šele pri odhodu, v slučaju najmanjše netaknosti pa naj knjižice sploh ne vrnejo, temveč je pošljejo s

na vsa trgovina s kavo. Tržaška zbornica zahteva odpravo monopola in uvedbo posebne davka za kupčijo s kavo po vzorcu nemške »Umsatzsteuer«. Vlada je odgovorila dilatorično. Uvaževala bo odpravo, čim dobi nadomestila za izgubo dohodkov iz monopola.

— **ng Izkazi notnih bank za konec junija t. l.** kažejo te-le številke: Švicarska narodna banka je imela bankovcev: 953 milijonov, belgijska 5284 milijonov, francoska 37.762 milijonov, angleška 3001 milijon, nemška 67.468 milijonov, avstro-ogrška 65.243 milijonov.

— **ng Razvrstitev denarja na Ruskem.** Kakor »Vremja« poroča štampa sovjetska vlada v Moskvi carske rublje, v Permu sovjetske, v Pensi Kerenške rublje. Takozvani duma - rublje sedaj ne delajo. Vsek dan se natisne do 8 milijarde novih bankovcev. To je izvedljivo, ker delajo največ kose po 5000 do 10.000 rubljev. V Rusiji se boljševidi nič ne zmenijo za padanje denarne vrednosti in veselo štampajo dalje. Med seboj imajo rublji razne vrste posebne tečaje: 1000 carskih = 12.—20.000 sovjetskimi, 1000 duma - rubljev = 6800 sovjetskimi, 1 angleška funta = 15.000 sovjetskimi rubljem.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. avgusta 1920.

— **pritožbo vred podpisanemu društvu.** Obenem prosimo p. n. gostitelje, naj nudijo dijakom prav samo to, kar so obljubili; dijake, ki prosijo česa več, naj v našem imenu brez izjeme zavrnejo. — **Dijaški ferjalni Savez,** sekcija Ljubljana, Narodni dom.

— **Poštno-brzojavna šola v Nišu.** Ministrstvo za pošto in brzojav bo otvorilo pošto-brzojavno šolo v Nišu. Vpisovanje se vrši do 15. avgusta, pouk pa se prične s 1. septembrom.

— **Izleti za lekarnarje.** Ministrstvo za narodno zdravje je izdalo nov poslovnik, s katerim se ureja polaganje izpitov lekarnarjev.

— **Gledališka šola v Zagrebu.** Izšla je naredba poverjenika za prosveto, s katero se ustanovi v Zagrebu gledališka šola. Naloga te šole je, da pripravi nadarjene mladeniče in mladenke za igralski stan. Pouk bo trajal tri leta.

— **Amerikanke. Z Dolenjskega** zlasti z novomeškega okraja se je danes zjutraj pripeljalo nad 50 mladih deklet in žena. Vse potujejo v Ameriko. Na glavnem kolodvoru so se že pojavili temni elementi, kateri izkušajo neizkušene potovalke izkoristiti v svoje valutne špekulacije. Ponujajo jim lire nad dnevnim kurzom.

— **Zavoji na Madžarsko.** Izdana je naredba, po kateri se ne morejo več pošiljati zavoji na Madžarsko.

— **Klekel je moral tudi s Prekmurci** delati štafeto na orlovskem taboru v Mariboru. A kako ljudstvo za to vneti? Že 27. junija t. l. je v svojih »Novinah« št. 26 pisal: »V Maribor, Prekmurci! V soboto zaodvečera jul. 31. dobimo poseben vlak, romali mo k Mariji. Materi milosti. Zglasite se!« — Pa recite, ljudje božji, ali ni to prav navadno »farbanje« ljudstva, že zna, zakaj dela tako.

— **Stalni gosti gostilne Fran Kavčič** na Privozu so nabrali znesek 1420 kron za pogorelce pri Grahštajnu. — Smo izročili upravi. Hvala.

— **Zahvala.** Za mater padlega poročnika Ulrika Malči pri osvoboditvi Dravograda je sprejel Narodni svet na našo notico v listu »Klic uboge slovenske koroške matere« darilo 730 K. Vsem darovalcem prisrčna hvala, v prvi vrsti gđ. uradnici Tončki Kvasovi iz Vuhreda za požrtvalno delo pri nabiranju.

— **Svarilo.** Okoli strank hodil odgojiteljica Ivana Stropnik, ki kupuje na upanje in prodaja in razdaža svoje predmete. Stranke se opozarjajo, da ji ne prodajajo in tudi ne kupujejo od nje blaga, ker je pod kurateljo zaradi nerazodnosti. In bi znale imeti le stroške in nepotrebna pota. Ivana Stropnik je črno mestno oblečena, srednje postave in sloka.

— **Poročila sta se 7. t. m. na Brezjah g. Srečko Berglez in gđ. Faneta Zlebnik iz Ljubljane.** Bilo srečno!

— **Vrbsko jezero.** Tujski promet ob Vrbskem jezeru je bil tekem prošlih tednov tako živahen, da so v krajih od Majernika do Dol vse vile, hoteli in penziji popolnoma zasedeni. Takšne sezije južna obal pod nemško vladro še ni imela. Samo v Logovasi je še nekaj vil letoviščarjem na razpolago in »Pension Ekselsior« ima še dokaj prostora. »Ekselsior«, na skrajnem zapadnem kotu naše obali, ima krasno in mirno lego ob cesti in tik jezera. Zelena obal, temni, slikoviti gozdi brez trahu, dima in ropota in kristalno zrcalo jezersko nudijo svežo, čarobno sliko prirodne lepote. Hotel ima lasten kino, bar, kopeli in igrišča. Preskrbljeno je z razkošnim konifortom za vse udobnosti. Posestnika je jako kulantna, nam v vsakem oziru naklonjena. Vse one, ki želijo tekom avgusta iti v kako letovišče, vlnudno

z javno telovadbo. Poleg zabave bo poskrbljeno za dober mrzli prigrizek, za izvrstno kapljico bodo poskrbeli pa br. Stepič, Seidl in Bajžeti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Turistika in sport.

S. K. »Itrija« poziva svoje člane, ki se hočejo udeležiti tekme v plavanju in skakanju dne 15. avgusta na Bledu, da se prijavijo nemudoma na klubovo tajništvo, Kersnikova ulica 3. Stroške za udeležbo krije klub. — Proge, na katere se hoče tekmovalci, je točno označiti. — Tajnik.

Tekma v plavanju in skakanju. Dne 15. avgusta priredi Sportna zveza Ljubljana na Bledu tekmo v plavanju in skakanju. Pričetek tekme ob 10. dopoldne. Tekma je dostopna vsem klubom Jugoslavije; tekme se morajo prijaviti potom svojih klubov, izjema je dovoljena le juniorom pod 17 leti. — Prijava je nasloviti na Sportno zvezo Ljubljana, Tourist-Office najkasneje do 12. avgusta popoldne. Prijavnina za točko in osebo 20 kron. — Program: 50 m juniorji pod 17 leti, poljubni stil; 50 m dame, poljubni stil; skoki: 1. naprej na glavo z zaletom; 2. salto naprej z zaletom; 3. salto nazaj z mesta; 4. in 5. dva poljubna skoka; 50 m gospodje, na hrbtu; 600 m gospodje, poljubni stil; 200 m dame, prsno plavanje; 100 m gospodje, poljubni stil. — Za vsako točko je razpisano častno darilo in tri kolajne. Ako bi se h kateri točki prijavili manj kot trije tekmovalci, se dotična točka iz programa črta. — Ob 21. uri v hotelu Toplice razdelitev daril in plesna zabava. — Sportna zveza Ljubljana.

Reprezentance Maribor—Ljubljana. Tekmo reprezentanc Subotica: Ljubljana je Jugoslov. nogom. savez nepričakovano odgodil na 20. t. m. Namesto tega je Lj. N. P. odredil za sredo, 11. t. m. tekmo reprezentanc Maribor—Ljubljana. Maribor bo imel priložnost pokazati, če ima igralce, ki se bodo mogli postaviti v reprezentančno moštvo L. N. P. Omeniti je, da so vodilni mariborski klubi v zadnjem času igralno mnogo močnejši. Pričakovati je mogoče lepe, zanimive tekme. (k)

Proporcije za jahalne concours hippique, ki se vrši dne 15. avgusta 1920 ob 4. popoldan na dirkališču (vojaško vežbališče) v Ljubljani. — I. Premovane toplekrovni jahalni konj. Jaha-

dame in gospodje: civilno sedlo, dvojna uzda. Tri častna darila. Ocenjuje se: 1. podoba, 2. sedlanje, 3. uzdanje, 4. hoja v koraku, 5. hoja v trahu, 6. hoja v galopu. Pri opremi ni merodajna novost, temveč pravilnost opreme; za ocenjevanje pri 4., 5. in 6. je merodajna samo hoja konja, zahteva se pa, da hodi konj v ravnotežju, na brzini in s mirno glavo. — II. Skakanje čez 8 zaprek, ki so do 1 m 20 cm visoke in do 3 m široke. Zapreke so: 1. pleten plot 1 m 10 cm visok, 2. zid 1 m visok, 1 m širok, 3. pregraja iz lesa 1 m visoka, 4. vrata v živi meji 1 m visoka in 3 m široka, 5. cestni profil: 2 po 1 m 50 cm široka jarka na razdalji 6 m, 6. zagrajena pot 2 po 1 m visoki živi meji na razdalji 6 m, 7. živa meja 1 m 20 cm visoka in 1 m 50 cm široka, 8. Jarek z vodo 3 m širok, pred jarkom 60 cm visoko šibje. Dolžina steze ca 400 m. Čez vse zapreke se mora skočiti v galopu v določenem redu in v 2 minutah. Sedlo civilno, uzdanje poljubno. Diskvalificira se 3kratno refiziranje ene in iste zapreke, ter zgrešitev tira. Darila: 1. Častno darilo in K 3000, II. Častno darilo in K 800, III. Častno darilo in 400. — III. Patrolno skakanje jahalnih jedinic IV. armijske oblasti. (Patrola obstoji iz 1 podčastnika in 3 redivov). 5 do 1 m visokih in 2 m širokih zaprek in sicer: 1. pleten plot, 2. zid, 3. pregraja iz lesa, 4. živa meja, 5. jarek z nizkim šibjem spredaj. Obhoda in oprema: bojna brez orožja. Ne gre se za hitrost, marveč za lepo skupno jezo v galopu in skupno skakanje. Dobitki: 1. patroli K 800, 2. patroli K 400, 3. patroli K 200. IV. Lov za trak (Jeu de barre.) Jahačo dame in gospodje. Civilno sedlo, dvojna uzda. Borba se začne na znamenju z rogom in traja 1.5 minute. Po jahanju vseh skupin nastopijo zmagovalci v eni skupini, na kar se določi končni rezultat. Ena skupina obstoji iz 3 jahačev. V glavnem se ocenjuje spretnost jezdeca, ne pa kolikokrat je odzvel drugemu trak. Pogoj igre so: a) noben tekmeč ne sme prekoračiti z zastavicami znamenovanega četrkotnika, b) trak se sme odvzeti samo z desno roko in ne čez konja branitelja, c) če ohrani branitelj trak skozi poldrugo minuto ali se napravi ena izmed označenih napak, se igra prekine na znamenju z rogom. — V. Dirka za mastrom brez izenačenja teže. Darila: 1. Častno darilo in K 1000, 2. K 800, 3. K 500. Splošna določila: 1. Prijave se morajo poslati slovenskemu dirkalnemu klubu v Ljubljani. Prijava mora vsebovati: a) ime in bivališče posestnika konja in jezdeca (dama ali gospod), b) popis konja: ime, barva, spol, starost c) za katero tekmo se prijavi. Za vsakega prijavljenega konja, izvezmši pri tekmi III. se mora plačati

vpisnino K 50. Prijave po 12. avg. se sprejemajo samo proti plačilu trikratne vloge t. j. K 150. 2. Posesniki konj, ki se udeležijo tekme I., II., IV. in V. morajo biti člani slov. dirk. kluba. Vpisnina K 50, članarina K 150. Vrstno jezdecev v posameznih tekmah določi odbor in bode razvidna v programih. 4. Jezdeci morajo biti pripravljeni za nastop najmanj 15 minut pred svojo tekmo. 5. Ocenitev se naznani po vsaki končani tekmi. 6. Darila se razdele na dirkališču takoj po zadnji tekmi. 7. Proti izreku sodnikov ni ugovora. 8. Odbor si pridržuje pravico izpremembe sporeda. — Slovenski dirkalni klub v Ljubljani.

Najnovejša poročila.

RAZMOTAVANJE KRIZE.

LDU Beograd, 10. avgusta. V političnih krogih se trdi, da je dr. Vesnić popoldne vrnil mandat prestolonasledniku regentu. Povodom nove politične situacije sta bila pozvana v Beograd dr. Ribar, podpredsednik Narodnega predstavništva, in Protić, ki se nahaja v Krapinskih Toplicah. Zadnji je takoj prekinil svoje lečenje, da se vrne v Beograd.

NAŠE BRODOVJE.

LDU Beograd, 10. avgusta. Gospod Andrija Radović, bivši član naše mirovne delegacije v Parizu, je imel s sodrušnikom »Pravde« nastopni razgovor: Znano je, da je na zavezniški konferenci v Londonu dne 21. novembra 1919, bilo sklenjeno, da se bivše avstro - ogrske brodogradilne delnice, ki so last Jugoslovence, a Italiji one, kojih lastniki so Italijani. Ostanek je bil prisojen Angliji in Franciji. Po London. sklepu nam, odnosno Italiji brezpogojno pripadejo vse ladje izpod 2000 ton, ostale pa pod gotovimi pogoji. Ta London. sklep, ki je bil uradno priobčen v naši delegaciji, do danes ni izpremenjen, a še manj ukinjen. V resnici imamo doslej 6 ladij. Ni dvoma, da se bo omenjeni sklep glede razdelitve bivšega avstro - ogrskega brodogradilništva izvršil. Naša delegacija v Spaji je zahtevala, naj se to čimprej izvede. — Nato je sodrušnik »Pravde« opozoril Radovića, da so beograjski listi dobili in objavili neko izjavo italijanskega ministra za zunanje nosele, grofa Sforze, ki jo je imel

v parlamentu, po kateri ima vse bivše avstro - ogrske brodogradilne delnice pripasti Italiji. — Radović je nato odgovoril: To, kar so prinesle naše novine, ne odgovarja resnici. Iz samih italijanskih listov z dne 23. julija t. l. je razvidno, da je g. Sforza izjavil: Kadar se izvrši razdelitev bivše avstro - ogrske mornarice, potem bi prišle pod italijansko zastavo, razen onih, ki so v posesti pravih državljanskih Srbov, Hrvatov in Slovencev. Sforza je to izjavil, ker sta Anglija in Francija odstopili svoj del Italiji. Končno je izjavil Radović: Tako torej stoji ta stvar. To je bilo treba ugotoviti, ker je bilo neprestano razburjenje v našem narodu zlasti pri onem delu, ki je v tem vprašanju posebno zainteresiran.

ITALIJANSKA POSLANSKA ZBORNIKA. SAINTGERMAINSKA POGODBA ODOBRENA.

LDU, Trst, 10. avgusta. O včerajšnji seji italijanske zbornice poročajo listi iz Rima nastopno po včerajšnji razpravi o proporcionalni pri občinskih volitvah, ki je bila odgojena, in se bodo torej občinske volitve vršile v najkrajšem roku po starem sistemu, je danes zbornica nadaljevala in zaključila razpravo o saintgermainski pogodbi. Razprava je bila zelo burna. Opozicija je odločno branila svoje stališče proti odobritvi saintgermainске pogodbe, dočim so vladne stranke zahtevale ne samo aneksijo Tirolskega, temveč tudi Primorskega s Trstom. Toda tukaj sta posredovala ministrski predsednik Giolitti in ministar zunanjih stvari Sforza, ki sta poudarjala, da usoda Primorskega ni nikakor še rešena v saintgermainski pogodbi in da nima torej Italija v zasedenem ozemlju v premirni coni ne le ne pravice do aneksije, temveč niti do kakršnegasibodi suverenskega čina, izvzemši pravico nadomestitve vojaških oblasti s civilnimi. — Prešlo se je nato k glasovanju o posameznih predlogih. Predlog o razveljavljenju vojaških odredb v zasedenem Primorskem in Tirolskem ter o uveljavljanju amnestije na široki podlagi je bil odklonjen, dočim so bili sprejeti predlogi o razpisanju volitev v anektiranih krajih. Predlog socialnih demokratov Trevisa in Modiglianija, ki odklanjata odobritev saintgermainске mirovne pogodbe in poudarjata, da se mora pred sklepamem o aneksiji vršiti ljudsko glasovanje, je bil

odklonjen s 176 glasovi proti 59 glasovom. Zakonski načrt o odobritvi saintgermainске pogodbe in o aneksiji vseh dežel, vključenih v tej pogodbi, je bil odobren s 170 glasovi proti 38. glasovom. Predsednik je pozdravil nove italijanske državljane na Tirolskem, nakar je zbornica sklenila odgoditi svoje zasedanje na jesen.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: Za Ciril - Metodovo družbo: tvrdka G. Kaloper V. Torre & Cl. 400 kron in g. Marko Däsenberg 400 K, mesto venca na krsto pokoj. gospe Karoline Tschurn, mater g. šefa tvrdke Rossmann & Tschurn tu. Skupaj 800 kron.

Za Jugoslovansko Matico: gđ. Stan-ka Gmurova z Dola pri Hrastniku 100 dinarjev (400 kron), nabrala ob priliki učiteljskega kongresa v Beogradu v veselju družbi tovarnarja gosp. Drag. Gnusa iz Zemuna.

Jugoslovenski Matici so poslali za srednješolsko dijaštvo iz zasedenega ozemlja učenke Lovšin Anica, Juvan Cirila, Podboj Boža in Vera ter Divjak Marija in Magda iz Ribnice K 160 — kot izkupiček igrice, ki so jo imenovane vprizorile v gorenji namen. Nadalje smo dobili od učencev ribniške meščanske šole iz desetvinarske zbirke K 33 ter od učencev II. razreda deške šole K 20. Malim darovalcem najiskrenejša zahvala. Mali in veliki, posnemajte jih!

Za jugoslovansko Matico so darovali g. Franc Prijatelj o priliki svoje poroke (za »brangoc«) K 400. Gg. polje. svetnik Kerševan kot globo nekega trgovca 100 (sto) francoskih frankov. — N. D. Trst K 500. Oroslav Verčič iz sodne poravnave K 50.

Velikodušen dar. Gospod baron Born iz Tržiča je daroval dravnuemu zdravilišču za na pljučih bolne vojake — pohablence na Golniku K 1000. Srčna hvala!

Glavni urednik:

Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:

Božidar Vodeb.

Imate bolečine? V obrazu? V cejev Elza - fluid! Bodete se čudili! 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici 36 K.

Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza - kroglice! 6 škatlic 18 K. Prava, zelodec okrepčujoča švedska tinktura, 1 steklenica 15 K. Omot in poština posebej a najceneje. — Eugen V. Feller, Subjica donja, Elza-trg, št. 238. Hrvatska.

Učenec za zlatarsko obrt se takoj sprejme proti plačilu pri zlatarju Daniel Zupanc Wolfova ulica 5, Ljubljana. 5962

Radi izselitve na prodaj gramofon, citre »prim-« velika laterna magica, 2 kosi in razne druge reči. Albert, Zidan most, Vila Skalak. 5948

Kupil bi ali prevzel gostilno ali trgovino u Ljubljani, Celju ali Mariboru. Ponudbe na Stjepan Kopač, trgovec, Vinkovci, Slavonija. 6009

Enonadstropna hiša z večjim vrtom se prodaja. Naslov pove upravištvu Slovenskega Naroda. 5956

Smrekovi drogi, 2 vagona, na železn. postaji, že rabljeni, 4 m x 20 cm, se ceno takoj oddajo. Naslov pove uprava tega lista. 5989

Dvokolesa nova, kompl., z dobro pnevmatiko od K 2.200.—. Pnevmatika po znižani ceni. F. Batelj, Ljubljana. Stari trg št. 28.

Nemebilirana soba se išče proti dobremu plačilu. Natančneje pri J. Vode, Ljubljana, Prisijna ulica 3./I. 6060

Proda se tridelna železna postelja. Naslov se izve v upravištvu Slovenskega Naroda. 5940

Višji bančni uradnik išče za takoj meblovano sobo. Cenjene ponudbe pod »Višji uradnik« 6059 na upravo lista. 6059

Na prodaj je 2 vagona pristnega bučnega kovega oglja. Ponudbe pod »Oglje 6024« na upravištvu Slovenskega Naroda. 6024

Iščem do konca tega meseca zračno meblirano sobo. Posredovalcem zagotavljam primerno nagrado. Ponudbe nasloviti na upravištvu Slov. Naroda pod »Iščem/6048.«

Krojaški mojster, kateri bi potreboval na kosovna delavca (z lastnim šiv. strojem), naj blagoviti pisati pod šifro »Goriški begunec/6051« na upr. Slov. Nar.

Trakovi v vseh barvah, senčniki (Schweissleder) za čepce, postnice (Schweissleder) za klobuke na drobno in debelo, priporoča tvrdka J. Wanek, Sv. Petra cesta 19. 6049

Čisto svinjsko maslo, doma topljeno, razpoložljivo, sprejema ponudbe od 50 kg naprej po najnižji dnevni ceni tvrdka Janko Popović, Ljubljana. 5931

Do 50 m³ mecesnovega lesa okroglega, od 25—45 cm premera, prodaja navijšjemu ponudniku J. Skrbinašek, Hajdin, P. Ptuj. 5835

Velika potna torba (Reisetasche) iz krokodilovega usnja, že rabljena se za 600 K prodaja. Kje, pove upravištvu Slovenskega Naroda.

Opora gospodinji se išče. Želi se znana kuhinja. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 6057

Proda se vsakovrstno lepo pohištvo, ogledalo, slike, svetilke, knjige in različne druge stvari. Naslov v upravištvu Slov. Naroda. 6061

Kupim lepa suha meterska drva, pisane mene ponudbe z navedbo kakšna množica, cena in kje se jih lahko ogleda. Poštni predal št. 27, Ljubljana. 6027

Sprejme se takoj pod zelo ugodnimi pogoji perfekten stenografi in strojeopisec oziroma ženska moč v odvetniški pisarni dr. Josipa Hacinia in dr. Josipa Savojca v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 8. 6058

Dva zaposljava mizararska pomočnika sprejemajo takoj v trajno delo proti dobri plači. Prodaj skoraj nov bencinov motor 2 HP. Ignacij Toplak, strojno mizarstvo, Trbovlje. 6042

Sarovo olje za Dieslove motorje, tovotno na mast, kolomaz, cilindrično in strojno olje dobavljajo po najnižjih dnevni cenah Mineralna rafinerija Dravograd; zastopstvo za Kranjsko: »Komet« Ljubljana. 6046

Kupim 2 revolverja in eno lovsko puščico, 1 zaklep (Verschluss) za fotografirni aparat, kakršen je tudi suknjeni zaklep (Rölltverschuss). Ponudbe je poslati na Dertnik P. Gradisnik p. Grebini, Koroško. 6014

Proda se landauer, damsko sedlo, knjižna omara, krasna stariška salonska oprava, zimska suknja, knjige ruske in medicinske, 1 konj, 1 krava. Naslov. pove uprav. Slovenskega Naroda. 8068

Komptaristinja (strojeopiska) večša slovenske, hrvaške in nemške korespondence se sprejme takoj. Prednost: Znanje cirilice in francosčine. Pisмено ponudbo je osebno oddati. Naslov pove uprav. lista. 6034

Proda se 4 vagona apna v kosih, dobro žganega in 9 kubičnih metrov orehovitih plohov in desk različnih mer. Več pove Ivan Gruden, Godić št. 37, pri Kamniku. 5991

Izvrstna haloška vina na prodaj 50 hl mešanega l. 1919 po 12 K 24 hl l. 1918 po 14 K, 30 hl težkega buteljskega, kl. rizing in traminac leta 1917 po 25—28 K. Profesor Kasimir, Ptuj, Ulica na mestni vrh 5. 6025

Istosmerni motor, izdelek A. E. G. Unifon, on, proizvajanje 11 K V A, 480 V napetosti, število tur 850 na minuto, zelo malo obrabljen, v najboljšem stanju, je naprodaj. Ponudbe na administracijo Slov. Nar. pod šifro K. E. St. G.-/6044 6044

Pločevinaste ročke (kanplje) okrog 400 komadov naprodaj. Istotam se dobi na debelo pralni prašek znamke »Wäschermittel« in »Carrara«. Vpraša se v pisarni dr. Marka Natlačenca, odvetnika v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 8./I. 6045

Bučno olje garantirano pristno nudi Ed. Suppanz, mlin olja, Pristava. 5995

Proda se 4000 kg oglja. Poizve se Br. Brunske, Semič, Dolenjsko. 6043

Trstje za strope izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4-80 pri večjih naročilih znaten popust **Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.** 4256

Proda se 300³ smrekovih in jelovih desk od 20 do 35 m/m debelosti. Ponudbe, franko vagon Podrožica, je vložiti do incl. 20 t. m. na podpisano upravo, kjer se dobivajo natančna pojasnila, Glavna uprava posestev Liechtenstein v Rožku. 6000

Tražimo za naše poduzeće u Bosanskom Brodu vrsnog **mašinskog majstora** koji ima u silničnoj struci odluju praksu i razumije sve električne radnje. Ponude sa naznakom plaće na »Danica« dioničko društvo za kemičnu industriju Bosanski Prod. 6059

Stanovanja dveh sob v vilii se za stanovanje 3 — 4 sob. Stranka mirna, samo odrasle osebe. Ponudbe pod »Zamnjava 2 — 4« na Anončno ekspedicijo, Al. Matelič, Ljubljana. 6036

Kdo preskrbi mirni stranki stanovanje 3 — 4 sob? Lepa nagrada pod »Stranka brez otrok« na Anončno ekspedicijo Al. Matelič Ljubljana. 6035

!!Potni listi!! Vsled velikega podražanja železniške tarife se priporoča strankam vporabiti za potne vizume in informacije posredovanja, ki se vršijo hitro in pod kulantnimi pogoji. Naročila pod »Talpra Mvr. Miti. Co.« na Anončno ekspedicijo, Al. Matelič, Ljubljana. 6055

Zenitna ponudba! 18 letno dekle, imejteljica trgovine z mešanim blagom v zelo prometnem kraju na deželi, se želi sestaniti s trgovcem ne čez 30 let starim, v svrhu takojšnje ženitve. Cenjene ponudbe z navedbo premoženjskih razmer je poslati v dvojni kuverti do 20. vel. sprana pod »DORČI« upr. Sl. Nar. 6056

Gonilni jermeni iz pravega usnja za stroje se dobe ozir. v najkrajšem času izvrše. V zalogi Fesslerjev patentni gonilni jermeni v širini 50—160mm. Dalje različne konjske opreme od navadne do najfinejše izvršitve priporoča **Ivan Kravos, sedlarska delavnica, Maribor, orožna cesta 17.** Trgovina: **Aloisova drevca 13, poleg Spod. Balkan.** 5993

I^a apno v kosih in drobno dobavlja na vagon

Ava, tovar. Laško.

Jednot rabljene cijele

vreće iz jute u veličinama 58/100, 58/126 i 58/144 za brašno, žito, siljive i ine svrhe ima na prodaju »Vestra« trgovinsko dioničarsko društvo, Zagreb, Ilica 21.

Kontoristinja s pisarniško prakso, perfektna tipistka in slovenska stenografinja se sprejme takoj v tovarno v Mariboru. — Dobra plača po zmoglosti in dogovoru. Ponudbe s pričevali pod »Tovarna Maribor 6065« na upravištvu. 6065

Prodaja lesa. Na veleposrestvu grofice Lamezan-Salins v Kokri se prodaja **300 kbm smrekovih žaganic.** Ponudbe je zaprti in rekomandirano vpslati do inkl. 16. avgusta t. l. na nadzorništvo tega posestva v Kokri. Pogoj, pod katerimi se bode ta les prodal, so interesentom na vpogled pri oskrbništvu. Godno oskrbnišvo grofice Lamezan Salins v Kokri. 6018

Novo! Izšla je knjiga **Nacrt Ustava** Ustavni načrt g. Stojana Protića, ministra za ustavotvorno skupščinu in izednačevanje zakonov. Ustavni načrt ustavne komisije, katero tvorijo pravnik-profesori univerz. Avtentično izdanje, s predgovorom g. Stojana Protića. Nuruče sprejema založnik.

Novo! Knjižarna **GECA KOHN,** Beograd, 5992 Knez Mihajlova ulica št. 1. **Cena 9 dinara.**

Novo! Ustavni načrt g. Stojana Protića, ministra za ustavotvorno skupščinu in izednačevanje zakonov. Ustavni načrt ustavne komisije, katero tvorijo pravnik-profesori univerz. Avtentično izdanje, s predgovorom g. Stojana Protića. Nuruče sprejema založnik.

Novo! Ustavni načrt g. Stojana Protića, ministra za ustavotvorno skupščinu in izednačevanje zakonov. Ustavni načrt ustavne komisije, katero tvorijo pravnik-profesori univerz. Avtentično izdanje, s predgovorom g. Stojana Protića. Nuruče sprejema založnik.

Novo! Ustavni načrt g. Stojana Protića, ministra za ustavotvorno skupščinu in izednačevanje zakonov. Ustavni načrt ustavne komisije, katero tvorijo pravnik-profesori univerz. Avtentično izdanje, s predgovorom g. Stojana Protića. Nuruče sprejema založnik.

Novo! Ustavni načrt g. Stojana Protića, ministra za ustavotvorno skupščinu in izednačevanje zakonov. Ustavni načrt ustavne komisije, katero tvorijo pravnik-profesori univerz. Avtentično izdanje, s predgovorom g. Stojana Protića. Nuruče sprejema založnik.

Novo! Ustavni načrt g. Stojana Protića, ministra za ustavotvorno skupščinu in izednačevanje zakonov. Ustavni načrt ustavne komisije, katero tvorijo pravnik-profesori univerz. Avtentično izdanje, s predgovorom g. Stojana Protića. Nuruče sprejema založnik.

Novo! Ustavni načrt g. Stojana Protića, ministra za ustavotvorno skupščinu in izednačevanje zakonov. Ustavni načrt ustavne komisije, katero tvorijo pravnik-profesori univerz. Avtentično izdanje, s predgovorom g. Stojana Protića. Nuruče sprejema založnik.

Novo! Ustavni načrt g. Stojana Protića, ministra za ustavotvorno skupščinu in izednačevanje zakonov. Ustavni načrt ustavne komisije, katero tvorijo pravnik-profesori univerz. Avtentično izdanje, s predgovorom g. Stojana Protića. Nuruče sprejema založnik.

Novo! Ustavni načrt g. Stojana Protića, ministra za ustavotvorno skupščinu in izednačevanje zakonov. Ustavni načrt ustavne komisije, katero tvorijo pravnik-profesori univerz. Avtentično izdanje, s predgovorom g. Stojana Protića. Nuruče sprejema založnik.

Novo! Ustavni načrt g. Stojana Protića, ministra za ustavotvorno skupščinu in izednačevanje zakonov. Ustavni načrt ustavne komisije, katero tvorijo pravnik-profesori univerz. Avtentično izdanje, s predgovorom g. Stojana Protića. Nuruče sprejema založnik.

Zahvala.

Za vse izraze sočustva ob bridki izgubi naše iskrenoljubljene mamice, gospe

Karoline Tschurn

izrekamo najtoplejšo zahvalo za ganljiv govor pč. pastorja, dalje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, za krasno darovano cvetje in vsem, ki so spremili našo nepozabno mamico na poslednji poti. Iskrena hvala tudi vsem, ki so se nas na katerikoli način spominjali v teh tuge polnih dneh.

V Ljubljani, dne 10. avgusta 1920.

Žalajoča rodbina Tschurn.

Strešno lepenko

katranovo, smolo, alabastrski mevec, tritje za štukaturo, hrastove par-
ketne deske dobavlja takoj v vsaki množini najcenejeje trdka
Jos. Puh, Ljubljana, Gradaška ul. 22. Telefon interurban 513.

30 hektolitrov dobrega banatskega rizlinga

oddam po ugodni ceni ljubljanskemu gostilničarju proti poznej-
šemu plačilu. Vprašanja na pošti predal šte. 164. 6052

Bratři Utitzove, Praha

največja tovarna usnja v Čehoslov. republiki, specialitete: ševro,
ševret, box, usnje za mobilije, antik, itd.

Generalni reprezentant za SHS kraljevino 6062

H. SELJAK, Ljubljana.

Traži se za kupiti
LOKOMOBIL
od 20 do 26 HP
Ponude na adresu: Ign. Miloš Komadina, Mostar.

Javna dražba.

Proda se 15. avgusta 1920 ob 13. uri na dražbi hiša
na Gornjem Dolcu, Mislino zidana, zraven drvarnica, velik
vrt in travnik, tik okrajne ceste, 10 minut od postaje Mislino,
hišna šte. 10. Dražba se vrši na licu mesta, prva ponudba je
15.000 kron. 6013

Naznanilo.

Naznanjam vsem cenj. trgovcem usnja, sedlarjem in čevljarjem
otvoritev svoje trgovine z usnjem podplati in vsami čev-
ljarskimi potrebščinami na doblo. 6017

J. Sandrin, Ljubljana,
Mestni trg šte. 6.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI

Visoka 66 cm in široka 55 cm je naj-
lepši okras vsake slovenske hiše. Ta
reprodukcija je sploh najlepša in naj-
dovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 10.—

NAR. KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRE-
SERNOVA UL. ST. 7

Utemeljeno 1879.

Otpremni ured i carinar

EMIL EICHHO

Podružnice: Bosanski Brod

glavnoj carinari Brod

Spedicije svake vrsti, uskladištenje

guranje, nadgled kod pretovarivanja

obratno u Bos. Brodu, te inter-

dijom, preseljenja u vlastitim pater-

svih importnih i eksportnih trans-

Brzojavi: Eichhorn

Brod

Osi

Utemeljeno 1879.

agentura državne željeznice SHS

N. BROD na SAVI

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

Osi

JUGOSLAVENSKA MEDICA

tovarna kemikalij in zdravil d. d. v Karlovcu.

Poziv na subskripcijo.

V kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev ni nobene tovarne kemi-
kalskih preparatov, posebno takih, katere rabimo v zdravilstvu, tako da
smo v tem oziru popolnoma odvisni od tuje industrije in trgovine.

Politična in državna neodvisnost, katero je naš narod dosegel z uje-
dinjenjem v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, bode nepopolna, ako se
na gospodarskem polju ne emancipiramo od inozemstva in ne postavimo
na svoje lastne noge.

Naslanjajoč se na tehniške in trgovske skušnje, katere je v dolgih
letih svojega obstanka nabralo akcijsko društvo „Medica“ v Pragi, sklenili
smo ustanoviti v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev prvo tovarno ke-
mičnih in terapevtskih preparatov pod imenom „Jugoslavenska Medica“,
tovarna kemikalij in zdravil d. d. s sedežem v Karlovcu.

Ta delniška družba se ustanavlja na nedoločen čas z namenom, da
sezida tovarno, katera bode izdelovala in stavljala v trgovine garantirano
čiste zdravniške, živinozdravniške in industrijske preparate, kemično in fizi-
jološko izdelane. Tovarna se bode sezidala v mestu Karlovcu, kjer je že
zagotovljeno potrebno stavbišče in potrebna električna sila.

V tem društvu bode zastopan češki in jugoslovanski kapital v raz-
merju 40% : 60%. Praška Medica bode dala svoji jugoslovanski sestri na
razpolago ne samo svoj delavni program, temveč tudi svojo izkušeno tr-
govsko in produktivno organizacijo.

Naša želja je, da temu društvu pristopijo vsi oni, ki so neposredno
interesirani, t. j. zdravniki, živinozdravniki, lekarnarji in mirolilničarji, kateri
se bodo pri razdelitvi delnic najprej upoštevali.

M. U. dr. Pavle Avramović, Ljubljana, zdravnik. M. U. dr. Anton Breclj, Ljubljana, zdravnik. M. U. dr. Miroslav pl. Čacković, Zagreb, vseučilišni prof. Gustav
Čížek, Zagreb, ravnatelj Prve hrv. obrtne banke. M. U. dr. Jernej Demšar, Ljubljana, zdravnik. M. U. dr. Ernest Dereani, Ljubljana, zdravnik. Ph. Mr. Josip Graho-
vac, Karlovac, lekarnar. M. U. dr. Vinko Gregorič, Ljubljana, zdravnik. Ph. Mr. Josip Gršković, Zagreb, lekarnar. M. U. dr. Jaroslav Hlava, Praga, prof. patološke
anatomije na češki univ. in president akc. društva „Medica“. M. U. dr. Ivan Houk, Praga, prof. na češki univerzi. M. U. dr. J. Hrnčík, Beograd, polkovnik.
M. U. dr. Gjuro Ivković, Zagreb, zdravnik. M. U. dr. Ivan Jenko, Ljubljana, primarij. M. U. dr. Kosta M. Jovanović, Beograd, zdravnik. Dr. Pavao Klarič, Karlovac,
predstojnik Hrvatske kreditne banke. M. U. dr. Alojz Krajgher, Ljubljana, ravnatelj Deželne bolnišnice. M. U. dr. Dragotin Mašek, Zagreb, kr. vseuč. profesor.
M. U. dr. M. Mikulič, Zagreb, vseuč. prof. Ph. Mr. Milan Mišković, Beograd, lekarnar. M. U. dr. G. Nikolajević, Beograd, zdravnik. Svetozar Okanović, Beograd, miro-
dilničar. Ph. Mr. dr. František Plizák, Praga, prof. kemije na češki univerzi in člen uprav. odbora akc. društva „Medica“. Ph. Mr. Vinko Procházka, Ljubljana,
lekarnar. M. U. dr. Aleksa Radosavlevič, Beograd, zdravnik. Ph. Mr. Dimitrije Rekalic, Beograd, lekarnar. M. U. dr. Ivan Robida, Ljubljana, zdravnik. M. U. dr. Fran
Smetánka, Zagreb, vseuč. prof. Ph. Mr. Anton Snížek, Praga, centr. ravnatelj in člen uprav. odbora akc. društva „Medica“. M. U. dr. Josip Stojč, Ljubljana, zdravnik.
Ph. Mr. Milenko Stojaković, Beograd, lekarnar, slagaliste, min. narod. zdravja Beograd. Ph. Mr. Rikard Sušnik, Ljubljana, lekarnar in načelnik lekarniškega gre-
mija za Slovenijo. M. U. dr. Alfred Šálek, Zagreb, zdravnik. Prof. M. U. dr. A. Šerko, Ljubljana. M. U. dr. Edo Šlajmer, Ljubljana, zdravnik. M. U. dr. A. Šlecht,
Ljubljana, zdravnik. M. U. dr. Božidar Spišić, Zagreb, zdravnik. M. U. dr. Jan Třebický, Praga, veletrovec in podpreds. akcijskega društva „Medica“. Ph. Mr. Mirko
Viktorin, Karlovac, lekarnar. M. U. dr. Isidor Vinsky, Karlovac, mestni fizik. M. U. dr. Josip Volavšek, Ljubljana, specialist za pljučne bolezni. M. U. dr. Vladimir
Vrabčević, Zagreb, zdravnik. Prof. M. U. dr. Alojz Zalokar, Ljubljana. Ph. Mr. Josip Altman, Praga, lekarnar. 6047

Delniška glavica znaša K 5.000.000.—, razdeljena na 12.500 delnic
po nominalnih K 400.—, t. j. 100 dinarjev in se glasio na nosilca. Da
dobimo to glavico, razpisujemo s tem subskripcijo vseh 12.500 delnic
pod sledečimi pogoji:

1. Cena vsake delnice je določena na K 400.—, t. j. 100.— dinarjev
in K 40.— t. j. 10.— dinarjev za stroške izdaja (morebitni prebitek se
bo pridell rezervnemu fondu).
2. Pri podpisu delnice se mora plačati v gotovini proti pobotnici 50%
podpisane glavice, t. j. K 200.— ali 50.— dinarjev za vsako delnico za
račun stroškov. Ostanek se bode plačal pozneje v smislu tozadavnega
sklepa ravnateljstva društva.
3. Rok za prijavo in podpis delnic je določen od 1. do 31. avgusta 1920.
4. Prijave in plačila sprejemajo sledeči denarni zavodi:
V Beogradu: Jugoslov. banka d. d. podružnica v Beogradu.
V Zagrebu: Hrvatska Nekomptna banka in Prva Hrvatska
Obrtna banka d. d. v Zagrebu.
V Ljubljani: Jadranska banka d. d. podružnica v Ljubljani.
V Karlovcu: Hrvatska sveopća kreditna banka d. d. po-
družnica v Karlovcu.
5. Po razglasu ravnateljstva društva se bodo delnice izročile svoje-
časno nosilcem dotičnih pobotnic.
6. Ustanovitelji si pridružujejo pravico repartacije delnic.
7. Prvo ravnateljstvo društva za dobo treh let bodo imenovali
ustanovitelji.

V KARLOVCU, dne 25. junija 1920.

: CEMENT :

Roman
Slika
Portland

dobavlja
„AVA“ Laško.

Prevzel sem zastopstvo prvo-
vrstnih tvornic:
nudi elektrotehnični mate-
rijal, betonsko železo, razli-
čen železni material in mo-
torje. Zahtevajte ponudbe

Gjorgje Grujić
Beograd, Miletina ul. 15.

Zurno dok zalih traže!

Vinogradari, poljedelci, trgovci.
ZURNO! **ZURNO!**

Preše za grozdje.
Gnječila za grozdje.
Sjeckare.
Repere.
Runjače za kukuruzu.
Vjetrenjače.
Vršalice.
Vite za dvoprag i.t.d.

prodaje na veliko i na malo, vazda
uz najniže cijene:

SMIEV tvornica strojeva u Bjelovaru.
Tražite cijenike! Tražite ponude!

JURJEVO ČISTILO
GLAVNA ZALOGA
M. TREBAR
SV. PETRA CESTA 6.
— LJUBLJANA —
TELEF. INTERURB. 51.339

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica 30.000.000.— kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondi 20.000.000.— kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah ter ekspozitura v Ptuju.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut
in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE